

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
OKRUŽNI SUD U BANJA LUCI
Broj: 11 0 U 037003 24 U
Dana, 28.11.2024. godine

Okružni sud u Banjaluci po sudiji Miri Došenović, kao sudiji pojedincu, uz učešće zapisničara Marije Uletilović, u upravnom sporu po tužbama „Planina“ d.o.o. Banjaluka, ulica Branka Popovića broj 41E, koga zastupa zakonski zastupnik (direktor) S. V. iz Banjaluke, te V. M. iz B, [...] i Mjesne zajednica Karanovac, koju zastupa zakonski zastupnik (predsjednik Savjeta MZ Karanovac) D. V. (u daljem tekstu: tužioci), radi poništenja rješenja, broj: 15.04-96-127/20 od 19.07.2024. godine, Ministarstva za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju Republike Srpske, Trg Republike Srpske broj 8 (u daljem tekstu: tuženi), u predmetu odobravanja Studije uticaja na životnu sredinu, dana 28.11.2024. godine donio je sljedeću:

PRESUDU

Tužbe se odbijaju, kao neosnovane.

Odbijaju se zahtjevi tužilaca za naknadu troškova upravnog spora, kao neosnovani.

Obrazloženje

Osporenim aktom tačkom 1. dispozitiva odobrava se Studija uticaja na životnu sredinu za projekat eksploatacije tehničko-građevinskog kamena krečnjaka na kamenolomu „Planina“, Banja Luka, površine eksploatacionog polja 54,7 ha sa izgradnjom pristupnog puta dužine 850,5 metara, konačna Studija, juli 2024. godina, izrađena od strane Instituta za građevinarstvo „IG“ d.o.o. Banjaluka. Tačkom 2. dispozitiva je konstatovano da je Studija uticaja na životnu sredinu za projekat eksploatacije tehničko-građevinskog kamena krečnjaka na kamenolomu „Planina“, Banjaluka, površine eksploatacionog polja 54,7 ha sa izgradnjom pristupnog puta dužine 850,5 metara, izrađena i revidovana u skladu sa Zakonom o zaštiti životne sredine. Tačkom 3. dispozitiva je obavezan nosilac projekta da u toku izvođenja pripremnih radova i u toku eksploatacije tehničko-građevinskog kamena krečnjaka na kamenolomu „Planina“ Banjaluka, površine eksploatacionog polja 54,7 ha sa izgradnjom pristupnog puta dužine 850,5 metara, a u skladu sa rješenjima datim u Studiji uticaja na životnu sredinu, juli 2024. godina, primjeni mjere sprečavanja, smanjivanja ili ublažavanja štetnih uticaja na životnu sredinu, a posebno:

3.1. Mjere zaštite u periodu pripremnih radova

-izvršiti snimanje i procjenu stanja postojećih objekata. Napraviti zapisnik i čuvati ga kao dokaz o stanju najbližih objekata prije početka eksploatacije predmetnog kamenoloma,

-sva mehanizacija mora biti u ispravnom stanju radi sprečavanja procurivanja ulja i naftnih derivata u okolinu, a mjesta gde se vrše pranja i održavanja vozila moraju biti sa sistemom za prikupljanje upotrebljivih voda ili priključak na taložnik sa separatorom,

-pristupne i druge puteve redovno održavati i kvasiti (zbog prašine) i voditi računa da se ne narušava izgled okoline,

-za prikupljanje čvrstog otpada obezbijediti dovoljan broj kontejnera kao i njihovo pražnjenje na predviđenu deponiju,

-sječa šumske vegetacije mora se izvoditi postepeno/fazno, kako bi fauna imala vremena da promijeni svoje stanište. Najbolje bi bilo pripremu izvršiti za period rada od po godinu dana. Sječu i uklanjanje šumske vegetacije vršiti isključivo u saradnji sa nadležnim šumskim gazdinstvom i uz njihov nadzor,

-obezbijediti stabilnost lokacije za odlaganje jalovine prema Rudarskom projektu,

-iskopani materijal ne odlagati na lokacije koje će narušiti prirodni ambijent,

-otvaranje površinskog kopa planirati tako da prostor na kojem se vrši eksploatacija bude koliko god je moguće fazno uklapan u estetiku pejzaža, odnosno po mogućstvu ostaviti dio stijenske mase i zeleni zaštitni pojas (ukoliko ga nema planirati ga) kako bi se umanjili negativni vizuelni i drugi efekti,

-pri otvaranju površinskog kopa i kasnije u njegovom napredovanju neophodno je od jalovine odvojiti humusni materijal, deponovati ga, sačuvati i nakon završetka eksploatacije koristiti za sanaciju i rekultivaciju terena i

-humusni sloj koji se bude uklonio u fazi pripremnih radova na formiranju osnovnog platoa i pratećih objekata privremeno deponovati i isti iskoristiti u procesu rekultivacije.

3.2. Mjere zaštite u toku eksploatacije

3.2.1. Mjere zaštite zemljišta

-ograničiti ukupnu površinu zemljišta na kojem će se izvoditi eksploatacija i druge aktivnosti prema Glavnom rudarskom projektu na granicu okonturenog kamenoloma i pristupne puteve,

-u skladu sa Zakonom o rudarstvu (Službeni glasnik Republike Srpske”, broj 62/18) na prostoru u kome se vrši eksploatacija mineralne sirovine izvršiti tehničku i biološku rekultivaciju degradiranog prostora prema Projektu rekultivacije,

-izvršiti tehničku i biološku rekultivaciju sukcesivno po etažama eksploatacionog polja na mjestima gdje je to moguće, tj. na mjestima gdje su završeni eksploatacioni radovi, a po završetku eksploatacije mora biti rekultivisana površina čitavog područja koje je zauzimao površinski kop,

-jalovinski materijal prilikom eksploatacije odložiti na odlagalište planirano prema Glavnom rudarskom projektu na sjeverozapadnom dijelu kopa koje se nalazi u sklopu starog eksploatacionog polja,

-odlagalište jalovine mora biti zaštićeno od prodora površinskih voda i atmosferskih padavina koje se slivaju sa područja van odlagališta,

-humusni sloj važan je za obnovu tla, odnosno kvalitetnu sukcesivnu i konačnu biološku sanaciju prostora kamenoloma, pa se kao takav mora skidati, sačuvati i iskoristiti za rekultivaciju prostora koji će biti degradiran eksploatacijom,

-vršiti selektivno odvajanje otkrivke da bi se obezbijedile potrebne količine humusa za planiranu rekultivaciju, tako što se prilikom uklanjanja otkrivke plitkim zahvatom buldozera dubine do 20 cm zahvata površinski humusni sloj otkrivke i odlaže na posebno mjesto koje je određeno Glavnim rudarskim projektom, odvojeno od ostalog dijela otkrivke,

-tokom eksploatacije humus odlagati na dijelu eksploatacijskog polja gde se neće vršiti nikakve fizičke aktivnosti niti odlaganje bilo kakvog drugog materijala, a koristiće se kao zaštitni nasip, te u završnoj fazi za biološku sanaciju, a višak zemlje odlagati na posebno mjesto u neposrednoj blizini, koje će se organizovati kao deponija zemljišta,

-na odlagalištu humusa doći će do autorekultivacije pri čemu će nastati vegetacija čini zaštitni sloj koji štiti humus od uticaja klimatskih faktora i na taj način spriječava njegovu eroziju,

-humusni sloj koji je uskladišten, treba upotrijebiti za rekultivaciju u roku od 8-10 godina s obzirom da se nakon tog perioda gube humusne materije i on postaje neproduktivan,

-imajući u vidu da je projektovani vijek eksploatacije 33 godine i da će se skidanje humusa za potrebe eksploatacije, kao i sama rekultivacija vršiti sukcesivno, deponovani humus je potrebno iskoristiti za potrebe rekultivacije i prije isteka navedenog roka,

-prije upotrebe humusa za rekultivaciju, potrebno je izvršiti kontrolu kvaliteta zemljišta kako bi se uočilo eventualno zagađenje u gornjem sloju odloženog zemljišta, kao i procjene potrebe za obogaćivanjem hranljivim materijama. U analiziranim uzorcima zemljišta potrebno je odrediti: pH, CaCO₃, sadržaj humusa i prirodu humusnih kiselina, ukupni ugljenik, azot, odnos S:N, kalijum, gvožđe, mehanički sastav, sadržaj rastvorivog aluminijuma, ukupni naftni ugljovodonici,

-pri eksploataciji kamena krečnjaka nagib i visina svake etaže kao i ukupan broj etaža moraju biti projektovani tako da obezbijede sigurnost pri radu i stabilnost terena u cjelini,

-u toku rada površinskog kopa voditi računa o mogućoj pojavi klizišta, ulegnuća, odrona, spiranja, jaružanja i dr. U slučaju njihove pojave preduzeti odgovarajuće mjere, a nakon sanacije ustanoviti redovno praćenje stanja, a sve u cilju zaštite ljudi, mehanizacije, kao i okolnog terena,

-u toku eksploatacije obezbijediti adekvatnu upotrebu mehanizacije i radnih mašina kako ne bi došlo do zagađenja zemljišta usljed izlivanja nafte i naftinih derivata, motornih ulja i drugih opasnih i štetnih materija,

-snabdijevanje gorivom rudarske mehanizacije vršiti u zatvorenom sistemu, a nikako prelijevanjem i točenjem,

-parkiranje svih sredstava rada (teretnih vozila i radnih mašina) ne smije se vršiti van projektovanog eksploatacionog polja,

-u slučaju incidentnog prosipanja goriva i ulja, neophodno je na lokaciji površinskog kopa obezbijediti odgovarajuću količinu apsorbenta,

-pri transportu sirovine primijeniti mjere kojima će se onemogućiti rasipanje, kako unutar eksploatacionog područja, tako i van njega (voditi računa o količini ugovarenog materijala i vršiti prekrivanje kamiona),

-skladištenje i odlaganje čvrstog otpada vršiti na lokaciji radnog platoa na čvrstoj podlozi, a prostor na komeće se nalaziti kontejneri za otpad treba da bude zaštićen od atmosferskih uticaja,

-striktno se pridržavati uslova navedenih u projektnoj i urbanističko-tehničkoj dokumentaciji,

-građevinske radove izvoditi tako da se ne oštećuju površine i prirodni sadržaji mimo projekta (zbog nepažnje ili nestručnog rada) i posao obavljati tako da ne dolazi do nepotrebnog prašenja, prosipanja zemlje, bacanja smeća i dr.,

-sav otpad odmah prikupljati i deponovati na za to određeni i uređeni prostor prije odvoženja sa lokacije,

-smještaj svih vozila i mehanizacije koja koriste tečno gorivo, mora biti na uređenom vodonepropusnom platou uz strogu kontrolu eventualnog zagađenja, odnosno procurivanja,

-pri radu mehanizacije izbjegavati noćni rad, te stalno kontrolisati ispravnost mehanizacije,

-pri realizaciji projekta neophodno je pridržavati se odredaba člana 27. i člana 30. Zakona o poljoprivrednom zemljištu („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 93/06, 86/07, 14/10, 05/12, 58/19), odnosno člana 42., 43. i 44. Zakona o šumama („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 75/08 i 60/13).

Gorivo, ulja i masti:

- utvrditi i striktno provoditi mjere zaštite od nekontrolisanog ispuštanja pogonskog goriva i mazivnih tvari, odnosno za slučaj incidenata,
- sva mobilna postrojenja za drobljenje kamena i frakcionisanje kamenih agregata, sa vlastitim pogonom na naftne derivate, moraju ispod pogonskog dijela imati betoniranu površinu radi eventualnog zagađenja mjesta rada,
- sistem snabdijevanja gorivom mora biti hermetički zatvoren, bez mogućnosti prosipanja goriva,
- zaštititi područje eksploatacije od površinskog oticanja atmosfere vode izgradnjom sistema za prihvatanje oborinskih voda, a za uljene oborinske vode prikupljati u taložnike sa separatorom.

Eksploziv i eksplozivna sredstva:

- rukovanje eksplozivnim sredstvima (prijem, transport, skladište, upotreba i uništavanje eksplozivnih sredstava) vršiti samo obučena i stručno osposobljena lica,
- eksplozivna sredstva i materijali koji se pri tome koriste moraju odgovarati zakonski važećim standardima i moraju imati za to prateću dokumentaciju,
- miniranja se moraju vršiti isključivo pri dnevnoj svjetlosti i ne za vrijeme oluje ili drugih atmosferskih pražnjenja,
- obezbijediti udaljenje svih lica na gradilištu na udaljenost veću od zakonski minimalne propisane i obezbijediti njihov boravak na potpuno sigurnom mjestu u toku trajanja miniranja,
- obezbijediti potpunu označenost eventualno neeksploziviranih mina i njihovo brzo uklanjanje,
- zaposleni u zoni miniranja moraju koristiti sva zaštitna sredstva propisana Pravilnikom,
- Minske bušotine je potrebno prekriti zaštitnim žičanim mrežama, kako bi se spriječilo razlijetanje miniranog materijala u široj zoni.

3.2.2. Mjere za zaštitu površinskih i podzemnih voda

- izgraditi adekvatne obodne odvodne kanale oko eksploatacionog polja, radi odvođenja oborinskih voda i sprečavanja njihovog prodora na eksploataciono polje kamenoloma,
- izvršiti hidraulički proračun obodnih kanala za prihvatanje površinskih voda kopa uzimajući u obzir slivnu površinu, koeficijent oticanja, padavine kao i taložnika u kojima će se istaložiti oborinska voda obodnih kanala prije ispusta u krajnji recipijent,
- redovno čistiti talog koji se sakupi na dnu vodosabirnika,
- nabaviti dovoljne količine suvog pijeska u metalnim bačvama, kojima će se mjesto eventualnog akcidenta izlijevanja goriva i ulja posuti, a potom sakupiti i odložiti kao opasan otpad,
- na lokaciji postrojenja za drobljenje i klasifikaciju materijala izgraditi sistem za sakupljanje i primarni tretman oborinskih voda sa radno-manipulativnih površina,
- na lokaciji na kojima borave radnici obezbijediti adekvatno prihvatanje sanitarnih otpadnih voda, postaviti dovoljan broj mobilnih sanitarnih uređaja (eko WC kabine) i iste prazniti od strane ovlaštenog preduzeća,
- sanitarno-fekalne otpadne vode iz upravne zgrade ispuštati u trokomornu septičku jamu u skladu sa Pravilnikom o tretmanu i odvodnji otpadnih voda sa područja gradova i naselja gdje nema javne kanalizacije („Službeni glasnik Republike Srpske”, broj 68/01),
- sadržaj iz septičke jame se mora redovno prazniti i uklanjati putem nadležnog komunalnog preduzeća,

- ne odlagati materijal u korito ili na obale vodotoka,
- površina manipulativnog platoa na kome će se vršiti oplemenjivanje i separisanje krečnjaka se mora učiniti vodonepropusnom betoniranjem ili asfaltiranjem i tako urediti da se sa nje mogu sakupljati svi efluenti, od otpadne vode od obaranja prašine do oborinskih voda koje će padati na manipulativni plato,
- broj ispusta u prirodni recipijent svesti na tehnički i ekonomski opravdan minimum uzimajući u obzir da je potrebno obezbijediti mjesto-kontrolni šaht za uzimanje uzoraka prečišćene otpadne vode prije ispuštanja otpadnih voda s lokacije u krajnji recipijent,
- sakupljanje efluenta sa manipulativnog platoa postići izgradnjom adekvatnih, širih i dubljih obodnih kanala oko manipulativnog platoa na čijem se kraju, prije upuštanja u krajnji recipijent, mora izgraditi separator suspendovanih čestica. Analizu otpadnih voda vršiti prema Pravilniku o uslovima ispuštanja otpadnih voda u površinske vode („Službeni glasnik Republike Srpske”, broj: 44/01),
- samo prečišćene otpadne vode ispuštati u krajnji recipijent u skladu sa Pravilnikom o uslovima ispuštanja otpadnih voda u površinske vode („Službeni glasnik Republike Srpske” br. 44/01) i Pravilnikom o tretmanu i odvodnji otpadnih voda za područja i gradove gdje nema javne kanalizacije („Službeni glasnik Republike Srpske”, broj: 68/01),
- dopremanje goriva na gradilište vršiti ”kamionima cisternama”, gde bi se u zavisnosti od procesa rada vršilo punjenje rezervoara direktno iz cisterne,
- mjesto na kojem će se vršiti pretakanje goriva mora biti posebno uređeno tako da bude vodonepropusno i tako uređeno da se sa njega mogu sakupljati svi efluenti koji se tu pojave. Prije upuštanja u krajnji recipijent ti efluenti moraju proći kroz separator ulja i masnoća koji je potrebno izgraditi,
- prije izgradnje, a po urađenom i revidovanom izvedbenom projektu, pribaviti vodnu saglasnost od nadležne Javne ustanove,
- u slučaju potrebe da se kvar na mehanizaciji mora otkloniti na radnoj etaži, potrebno je koristiti zaštitne tacne kako bi se usljed eventualnog curenja ulja i nafte spriječilo zagađenje zemljišta i podzemne vode,
- rudarsku mehanizaciju snabdijevati gorivom na lokaciji eksploatacionog polja na uređenom mjestu na radnom platou, gdje će biti postavljena limena posuda adekvatne veličine u koju se može skupiti slučajno proliveno gorivo. Gorivo za potrebe rudarske mehanizacije će se po potrebi dovoziti na kop u cisternoj. Snabdijevanje gorivom kamiona kojim će se odvoziti kamen krečnjak, vršiti na pumpnoj stanici na lokaciji starog eksploatacionog polja,
- projektom dokumentacijom predvidjeti anti erozivne mjere područja na kome će se vršiti eksploatacija tehničkog građevinskog kamena;

3.2.3. Mjere za upravljanje otpadom

- izraditi Plan upravljanja otpadom prema Zakonu o upravljanju otpadom („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 111/13 106/15,16/18, 70/20, 63/21, 65/21) i imenovati lice odgovorno za upravljanje otpadom,
- otpad prikupljati i razvrstavati u skladu sa Planom upravljanja otpadom za predmetno postrojenje i Pravilnikom o kategorijama, ispitivanju i klasifikaciji otpada („Službeni glasnik Republike Srpske”, br. 19/15 i 79/18), te zbrinjavati na osnovu Ugovora sa ovlaštenim operaterima,
- kontrolisati provođenje Plana upravljanja otpadom od strane odgovornog lica,

-voditi evidenciju o količini, vrsti otpada, mjestu nastanka i tretmanu otpada, periodično ažurirati Plan upravljanja otpadom i u svemu postupati u skladu sa usvojenim Planom upravljanja otpadom,

-nedetonirane eksplozive i sredstva nakon miniranja u eksploatacionom polju vidljivo označiti i zbrinuti sa ovlaštenom institucijom,

-rabljena ulja privremeno skladištiti u metalne bačve, zaštićene od atmosferskih uticaja i predati ovlaštenom preduzeću,

-otpad u vidu otpadne ambalaže od ulja i maziva, zauljene i zamašćene otpadne tkanine, filtera za ulja, kao i istrošeni akumulatori odvojeno odlagati po vrsti u zatvorenu metalnu burad do predaje ovlaštenom licu za dalji tretman otpada,

-komunalni otpad odlagati u kontejner i redovno odvoziti od strane komunalnog preduzeća na deponiju,

-za slučaj nekontrolisanog ispuštanja goriva, tehničkih ulja i masti iz mehanizacije i mašina koje se koriste pri radu, obezbijediti sredstva za upijanje naftnih derivata-apsorbent (pijesak, piljevina), a zagađeno zemljište mehanički odstraniti bez ispiranja vodom. Zagađeno zemljište koje se odstrani mora se odložiti u vodonepropusan kontejner (predviđen za odlaganje opasnog otpada), do njegovog konačnog zbrinjavanja. Otpad koji nastaje na ovaj način predstavlja opasan otpad i navedena vrsta otpada se ne smije miješati i odlagati zajedno sa drugim otpadom,

-kontejnere za čvrsti otpad postaviti na uređenu podlogu pristupačnu za prilaz vozila komunalne službe i ujedno zaštićenu od atmosferskih uticaja,

-svi kontejneri i posude na lokaciji moraju biti jasno označeni tipom i nivom opasnosti,

-zabranjuje se nekontrolisano odlaganje viška materijala, bacanje smeća, istrošene ambalaže koja sadrži ostatke opasnih supstanci i ispuštanje otpadnog ulja u vodu, tlo ili šumu, te se zabranjuje spaljivanje otpada na lokaciji,

-u cilju prikupljanja oborinskih zauljenih voda kamenoloma potrebno je predvidjeti izgradnju vodonepropusne podloge, betonskog manipulativnog platoa i iste odvoditi do uređaja za prečišćavanje (separatora suspendovanih čestica i separatora masti i ulja). Vlasnici kamenoloma su u obavezi da izgrade uređaje za prečišćavanje otpadnih voda prije ispuštanja u glavni recepijent,

-čišćenje taložnika se vrši prema intenzitetu onečišćenja periodično, kako je definisano ugovorom sa nadležnom firmom za ovu vrstu djelatnosti,

-zaštita podzemnih voda od onečišćenja sanitarno-fekalnim otpadnim vodama rješava se prema broju zaposlenih, izgradnjom septika, postavljanjem kontejnera sa sanitarnim čvorom, bez kontakta otpadnih voda s okolinom, tj. eko WC-om.

3.2.4. Mjere za zaštitu vazduha

-prilikom vršenja operacija drobljenja i mljevanja na mobilnom drobiličnom postrojenju konstantno vršiti „obaranje” prašine kroz ugradnju mlaznica za obaranje prašina na mobilno drobilično postrojenje,

-smanjenje prašine postići primjenom novih tehnika miniranja, zatim korištenjem tzv. usisivača prašine pri radu bušačkih garnitura, bušenje minskih bušotina ne vršiti u vrijeme jačeg nevremena (pri bušenju bušotina prečnika preko 40 mm),

-redovno održavati puteve u eksploatacionom polju i vlažiti mobilnom cisternom površinske slojeve radne etaže puteva i depoe mineralne sirovine s obzirom da ovlaženi materijal ima veću specifičnu težinu i veću koheziju i takav nije sposoban da lebdi,

-prskanje vršiti iz mobilne cisterne sa ugrađenim rasprskivačem. Sprovedenjem propisanih mjera prskanja i kvašenja na lokaciji površinskog kopa može se značajno smanjiti emisija prašine u radnoj sredini, a time i njen štetni uticaj na životnu sredinu,

-ne dozvoliti pretovar kamiona i obavezno ograničenje brzine na 30 km/h,

-vršiti redovan pregled i funkcionalnost sistema sa rasprskivačem na mobilnom drobilničnom postrojenju,

-frakcionirane kamene agregate deponovati na način da se spriječi raznošenje sitnih čestica vjetrom, ili ih vlažiti,

-za vrijeme sušnog perioda i pri pojavi jačih vjetrova obustaviti radove na kopu i ne vršiti miniranje,

-obzirom da se radi o difuznim izvorima prašine i gasova na početku procesa eksploatacije obaviti mjerenje zagađenja vazduha u kontaktnom prostoru eksploatacijskog polja, kao i redovno kontrolisati stanje vazduha tj. aerozagađenja nastala emisijom prašine, štetnih gasova i usljed internog saobraćaja,

-zaštitu od prašine pri bušenju bušotina prečnika preko 40 mm obezbijediti uređajem za odsisavanje prašine koji se nalazi na bušilici,

-pri bušenju sa malim prečnicima bušotina izdvajanje prašine je malo i kao zaštita je dovoljno da se koriste individualni respiratori za prašinu,

-pravilan izbor vrste eksploziva prilagođen radnoj sredini u posledu fizičkih, hemijskih i tehničkih karakteristika, da bi se obezbijedilo potpuno sagorijevanje sastojaka, a time i sprečavanje pojave ugljenmonoksida, azota i ugljenika,

-plansko i sistematično održavanje dizel-motornih pogona opreme,

-za smanjenje štetnih gasova koji potiču od mehanizacije koja za pogon koristi motore sa unutrašnjim sagorijevanjem, mora se koristiti tečno gorivo sa niskim sadržajem sumpora (DIZEL BAS EN 590) ili mašine i mehanizacija moraju imati ugrađene prečistače izduvnih gasova.

-U skladu sa članom 39. Zakona o bezbjednosti saobraćaja na putevima Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske”, broj: 63/11) potrebno je preduzeti sljedeće mjere:

-prije uključivanja u saobraćaj sa zemljanog puta, vozač je dužan da skine blato, snijeg i druge materije sa točkova, vjetrobranskih stakala i ostalih dijelova vozila,

-vozač je dužan da, bez odlaganja, ukloni blato, snijeg i druge materije sa kolovoza koje je nanijelo vozilo kojim upravlja,

-lice koje obavlja radove-odgovorno lice zbog kojih vozila na kolovoz iznose materiju koja može ugroziti bezbjednost saobraćaja obavezno je da prije izlaska očisti točkove i druge dijelove tih vozila,

-formirati i održavati zaštitni zeleni pojas u dijelu pozicioniranom prema naselju,

-predlaže se da se sukcesivno, kako se bude otkopavao humusni materijal na nižim etažama, isti transportuje na sjeveroistočnu granicu etažne ravni 350, te da se od njega formira oblik grudobrana/nasipa,

-u slučaju nedostatka humusnog materijala obezbijediti isti na tržištu,

-predlaže se formiranje grudobrana/nasipa oblika trougla visine oko 1 m i širine u osnovi oko 2 m na sjeveroistočnoj granici okonturenog površinskog kopa, te sadnja sadnica obostrano na međusobnoj udaljenosti od oko 1m,

-zbog potrebe da se zeleni zaštitni pojas formira u što kraćem roku sa velikom količinom zelene mase, predlaže se korištenje brzorastućih lišćarskih vrsta (topole, vrbe, bagrem), koje se gaje u gustim zasadima kratke ophodnje,

-korištenje zaštitne opreme pri radu od strane radnika radi sprečavanja udisanja prašine,

- vršiti redovnu tehničku kontrolu ispušnih gasova motora postrojenja i vozila na radilištu, kao i njihovo redovno održavanje,
- smanjenje prašine kao neizbježne posljedice miniranja, postići primjenom novih tehnika miniranja, ali i malim planiranim brojem miniranja,
- frakcionirane kamene agregate deponovati na način da se spriječi raznošenje sitnih čestica vjetrom,
- mjere zaštite vazduha od prekomjernog zagađivanja treba preduzimati i provoditi na svim izvorima emisija zagađivača vazduha. To podrazumijeva preduzimanje, prije svega, postupaka i sistema za sprečavanje i ograničavanje emisija mineralne prašine,
- sva oštećenja na pristupnom putu, na putevima unutar eksploatacionog polja i putu koji povezuje eksploataciono polje sa obližnjim saobraćajnicam u naselju blagovremeno sanirati,
- izbjegavati miniranje u dane sa pojačanim strujanjem vjetra.

3.2.5. Mjere za zaštitu od buke i vibracija

- odmah po dobijanju odobrenja za izvođenje radova po Glavnom rudarskom projektu, pri punom kapacitetu, izvršiti kontrolno mjerenje buke u zonama uticaja površinskog kopa,
- nivo buke izvan granica eksploatacionog polja ne smije da prelazi dozvoljene granične vrijednosti za zonu IV prema Pravilniku o graničnim vrijednostima intenziteta buke („Službeni glasnik Republike Srpske", broj: 02/23). Dozvoljeni ekvivalentni nivo buke za navedenu zonu je 65 dB(A) za period dana i 50 dB(A) za period noći,
- vršiti redovan pregled i ispitivanja ispravnosti mašina i oprete i održavanje istih prema uputstvu proizvođača,
- mehanizovanu opremu održavati na nivou koji isključuje pojavu nepotrebnih izvora buke (vibrirajući limovi, oštećenja uzglobljenja, ležajevi itd.),
- gasiti motore zaustavljenih vozila na kopu,
- u slučaju prekoračenja graničnih vrijednosti buke, radovi se moraju obustaviti i sprovesti mjere za svođenje nivoa buke u dozvoljene granice (ugradnja prigušivača zvuka, zvučna izolacija pogonskog motora i drugih sklopova, ograničiti broj mašina i kamiona u radu),
- izvoditi miniranje isključivo tokom dana kad je ometajući karakter buke znatno niži,
- poštovati propise o mjerama zaštite pri rukovanju eksplozivnim sredstvima i miniranju u rudarstvu radi sprečavanja štetnog uticaja buke i vibracij,
- sve radove na površinskom kopu, kao i transport kamionima van lokacije površinskog kopa, izvoditi u periodu dana u predviđenom broju radnih sati,
- održavati mehanizovanu opremu na nivou koji isključuje pojavu nepotrebnih izvora buke,
- upotreba zaštitne opreme pri radu,
- osigurati zaštitni zeleni pojas u vidu visokog rastinja,
- radnicima obezbijediti odgovarajuća zaštitna sredstva (vata za zaštitu sluha od buke jačine do 75 dB, usni čepići za zaštitu sluha od buke jačine do 85 dB, usni štitnici za zaštitu sluha od buke jačine do 105 dB),
- poštovati sve mjere navedene u poglavljima 2.5.7.2. mjere zaštite pri bušenju i miniranju (mjere zaštite pri radu sa hidrauličnim bagerom, mjere zaštite pri utovaru i istovaru, mjere zaštite pri transportu), 2.5.7.2. mjere zaštite pri bušenju i miniranju (mjere zaštite na radu pri izvođenju bušačkih radova, mjere zaštite na radu pri izvođenju minerskih radova) 2.5.7.3. mjere zaštite pri radu sa buldožerom.

3.2.6. Mjere za zaštitu flore i faune

-u toku radova na eksploataciji zadržati maksimalno postojeću vegetaciju unutar eksploatacionog polja, a uklanjanje ograničiti na granicu okonturenog kamenoloma i pristupne puteve,

-mjere zaštite biljnog svijeta osigurati kroz provođenje mjera zaštite zemljišta i vazduha, a nakon prestanka radova na eksploataciji izvršiti tehničku i biološku sanaciju,

-u toku radova na eksploataciji mjere zaštite biljnog i životinjskog svijeta osigurati kroz provođenje mjera zaštite vazduha, zemljišta, vode i zaštite od buke i vibracija,

-pridržavati se svih propisanih mjera za zaštitu vazduha koje se odnose na smanjenje prašine i izduvnih tasova zbog mogućeg negativnog fizičkog uticaja na vegetaciju koja se nalazi neposredno uz eksploataciono polje, s obzirom da se zaprašivanjem listova biljaka remete njihove fiziološke funkcije (proces fotosinteze), što u određenoj mjeri rezultira smanjenjem količine sintetizovane organske materije i smanjenim prirastom biomase, drveća i prizemnog rastinja,

-pridržavati se svih propisanih mjera za zaštitu od buke koje se odnose na propisani način, učestalost i period miniranja,

-obezbjediti ogradu oko radnog prostora kako bi se spriječio ulazak divljači,

-krčenje i sječu šuma obavljati izvan perioda gnježđenja ptica,

-uklanjanje vegetacije ne izvoditi u periodu između 1. aprila i 1. septembra,

-sječu i uklanjanje šumske vegetacije vršiti isključivo u saradnji sa nadležnim šumskim gazdinstvom i uz njihov nadzor i dozvolu nadležnog Ministarstva,

-u rubnim prostorima novog eksploatacionog polja provoditi mjere zaštite stabala od izvaljivanja u toku eksploatacije,

-zabranjuje se odlaganje viška materijala, bacanje smeća i ispuštanje otpadnog ulja u šumu i okolni prostor,

-za vrijeme izvođenja radova pridržavati se mjera zaštite šuma od požara,

-poštovati propise i uslove protivpožarne zaštite,

-posebnu pažnju posvetiti rukovanju s lakozapaljivim materijalima i otvorenim plamenom, odnosno alatima koji izazivaju iskrenje kako ne bi došlo do šumskih požara, naročito ljeti kada se stvore idealni uslovi za njihov nastanak i širenje,

-investitor je dužan sanirati i nadoknaditi sve eventualne štete na šumi,

-projekat rekultivacije uraditi etapno, kako bi se u što većoj mjeri smanjila degradacija prostora,

-kod rekultivacije se, koliko je god to moguće, preporučuje sadnja autohtonih vrsta, ne samo zbog očuvanja prirodnog izgleda krajolika, nego i zbog očuvanja životinjskih staništa koja su u velikoj mjeri povezana sa biljnim zajednicama,

-sve radove izvoditi u skladu sa Glavnim rudarskim projektom.

3.2.7. Mjere zaštite pejzažnih vrijednosti

-prostor ulazne zone na kamenolomu u najvećoj mogućoj mjeri oplemeniti biljnim materijalom,

-već tokom eksploatacije predlaže se formiranje grudobrana/nasipa oblika trougla visine oko 1 m i širine u osnovi oko 2 m na sjeveroistočnoj granici okonturenog površinskog kopa, te sadnja sadnica obostrano na međusobnoj udaljenosti od oko 1 m, s ciljem sprečavanja širenja prašine i kasnijeg uklapanja u prirodni ambijent,

-zbog potrebe da se zeleni zaštitni pojas formira u što kraćem roku sa velikom količinom zelene mase, predlaže se korištenje brzorastućih lišćarskih vrsta (topole, vrbe, bagrem), koje se gaje u gustim zasadima kratke ophodnje,

-po postizanju završnih gabarita kamenoloma oblikovati organsku strukturu nepravilnih i blagih linija koja svojim dimenzijama i oblikom neće odudarati od prostornih odnosa na širem području,

-tokom eksploatacije obavljati sukcesivnu tehničku i biološku sanaciju, na dijelovima kopa na kojem se obavi otkopavanje mineralne sirovine,

-biljni materijal kojim će se rekultivisati područje zasadi u skladu s organskim likovnim redom,

-ograničiti korištenja prostora za oplemenjivanje mineralne sirovine, prateće objekte i jalovište, na što manju površinu, a što je osigurano Glavnim rudarskim projektom,

-redovno održavati i uređivati radne površine i interne saobraćajnice u kamenolomu,

-vršiti sukcesivnu tehničku i biološku sanaciju cijele zone eksploatacije, na dijelovima eksploatacionog polja na kojima je završeno otkopavanje,

-završno oblikovanje kamenoloma i rekultivaciju područja zahvata provoditi na osnovu Projekta rekultivacije,

-Pejzažno uređenje provoditi istovremeno sa sanacijom,

-nakon završetka eksploatacije obaviti tehničku i biološku sanaciju cijele zone eksploatacije, a što podrazumjeva trajnu stabilizaciju i biološku sanaciju završnih etaža i radnih platoa kopa, uklanjanje svih pratećih objekata u kopu, odnosno sanaciju mikrolokacije u skladu sa projektom sanacije,

-nakon zatvaranja kamenoloma sve objekte koji više nisu potrebni na predmetnom prostoru ukloniti.

3.2.8. Mjere zaštite prirodnih i kulturnih bogastava

-pošto u blizini lokacije nisu registrovana zaštićena područja i objekti prirodne i kulturne baštine ovom Studijom nisu predviđene posebne mjere zaštite prirodnih i kulturnih bogastava,

-na osnovu člana 27. Zakona o kulturnim dobrima, u slučaju da se prilikom izvođenja radova naiđe na arheološki lokalitet, a za koji se pretpostavlja da ima status kulturnog dobra, investitor je dužan da o tome obavijesti Zavod i preduzme sve mjere da se kulturno dobro ne bi oštetilo do dolaska ovlaštenog lica. Ista mjera se odnosi i na slučaj da se pronađe prirodno dobro koje je geološko-paleontološkog ili mineraloško-petrografskog porijekla.

3.2.9. Mjere zaštite u incidentu

-u slučaju zagađenja podzemnih voda (isticanje pogonskog goriva ili maziva iz postrojenja, uređaja i vozila, odnosno oštećenja separatora, sabirne jame, oštećenja bačvi sa gorivom ili prilikom odvoženja sanitarno-fekalnih voda), potrebno je imati interventne količine ekopora na radilištu. O samom incidentu neophodno je obavijestiti policiju i druge nadležne državne organe,

-lokacija ležišta planina nalazi se u području seizmičkog intenziteta 8⁰ MS skale. U Glavnom rudarskom projektu za predmetni površinski kop projektovanje geometrijskih parametara površinskog kopa, odnosno ugao radne kosine etaža, visinu etaža, završni nagib itd., je izvršeno kako eventualni zemljotres navedenog intenziteta ne može prouzrokovati obrušavanje zemljišta i rušenje većih razmjera, i izazvati štetne posljedice u prostoru kopa i izvan njega,

-svako miniranje mora biti odrađeno Elaboratom, izvedeno u skladu sa već pomenutim uslovima i popraćeno seizmičkim mjerenjem. Prije svakog miniranja pokretna postrojenja i ljude skloniti na sigurno mjesto, a nakon završetka miniranja radilište pregledati i dovesti u sigurno stanje,

-u svrhu zaštite od požara stalno provoditi mjere zaštite od požara, imati ispravna sredstva za zaštitu i osposobiti ljudstvo za postupanje u slučaju od požara, a sve u skladu sa Zakonom o zaštiti od požara („Službeni glasnik Republike Srpske”, broj: 94/19).

-Vrši se zvučno upozorenje na izbijanje požara, obavještava policija i najbliža vatrogasna jedinica i gasi se požar do njihovog dolaska, a potom učestvuje zajedno u gašenju raspoloživim ljudstvom i sredstvima.

3.2.10. Mjere za zaštitu zdravlja stanovništva

-provođenjem mjera zaštite vazduha od lebdećih čestica i okoline od buke iz kamenoloma bitno će biti smanjeni uticaji kamenoloma na okolno stanovništvo, pa se te mjere mogu posmatrati i kao mjere zaštite zdravlja ljudi,

-prostor ulazne zone na kamenolomu u najvećoj mogućoj mjeri oplemeniti biljnim materijalom,

-otvaranje površinskog kopa planirati tako da prostor na kojem se vrši eksploatacija bude koliko god je moguće fazno uklapan u estetiku pejzaža, odnosno po mogućstvu ostaviti dio stijenske mase i zeleni zaštitni pojas (ukoliko ga nema planirati ga) kako bi se umanjili negativni vizuelni i drugi efekti,

-već tokom eksploatacije predlaže se formiranje grudobrana/nasipa oblika trougla visine oko 1 m i širine u osnovi oko 2 m na sjeveroistočnoj granici okonturenog površinskog kopa, te sadnja sadnica obostrano na međusobnoj udaljenosti od oko 1 m s ciljem sprečavanja širenja prašine i kasnijeg uklapanja u prirodni ambijent,

-zbog potrebe da se zeleni zaštitni pojas formira u što kraćem roku sa velikom količinom zelene mase, predlaže se korištenje brzorastućih lišćarskih vrsta (topole, vrbe, bagrema), koje se da je u gustim zasadima kraće ophodnje,

-po postizanju završnih gabarita kamenoloma oblikovati organsku strukturu nepravilnih i blagih linija koja svojim dimenzijama i oblikom neće odudarati od prostornih odnosa na širem području,

-tokom eksploatacije obavljati sukcesivnu tehničku i biološku sanaciju, na dijelovima kopa na kojem se obavi otkopavanje mineralne sirovine,

-biljni materijal kojim će se rekultivisati područje zasaditi u skladu s organskim likovnim redom,

-ograničiti korištenja prostora za oplemenjivanje mineralne sirovine, prateće objekte i jalovište na što manju površinu, a što je osigurano Glavnim rudarskim projektom,

-redovno održavati i uređivati radne površine i interne saobraćajnice u kamenolomu,

-provođenjem mjera zaštite površinskih i podzemnih voda spriječiće se uticaj i na zdravlje stanovništva,

-propisno i blagovremeno obavještavati okolno stanovništvo o izvođenju minerskih radova,

-upoznati okolno stanovništvo o izrađenoj evidenciji stanja svih objekata u neposrednoj okolini kamenoloma pre početka rada kamenoloma,

-ukoliko se izgradnjom objekta pojavi bilo koji negativan uticaj na zdravlje ljudi i životnu sredinu potrebno je da Koncesionar izvrši obavještavanje u skladu sa odredbama Zakona o zaštiti životne sredine („Službeni glasnik Republike Srpske”, br. 71/12, 79/15 i 70/20) i nadležnostima Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske,

-poštovati propise o mjerama zaštite pri rukovanju i skladištenju eksplozivnih sredstava i miniranja u rudarstvu, što je detaljno obrazloženo u Glavnom rudarskom projektu,

-u toku eksploatacije površinskog kopa, potrebno je preduzimati sve mjere i aktivnosti koje omogućavaju bezbjedan rad i smanjenje negativnih posljedica, a time i zaštitu radne i životne sredine. To su prvenstveno mjere organizacione i higijensko-tehničke prirode i odnose

se na održavanje i kontrolu mašina i ostalih sredstava za rad, pravilno skladištenje i tretman materijala sa kojim se manipuliše, održavanje čistoće i reda, kontrola rada i obučenosti zaposlenog osoblja i sl.,

-zaštitu od štetnog dejstva buke na radnike kamenoloma obezbijediti mjerama tehničke zaštite i sredstvima zaštite na radu.

3.2.11. Mjere u skladu sa najboljim raspoloživim tehnikama BAT (Best Available Techniques)

U procesu zaštite životne sredine, prema generalnim principima usvojenim od strane komisije EU (European Commission) upravljanje jalovinom (uključujući i upravljanje vodama) je isto tako važan segment poslovanja, kao i sama eksploatacija (45, Euromines, 2002.). Kad je u pitanju koncepcija dobrog upravljanja jalovinom, BREF dokument koji se odnosi na ovu djelatnost (Reference document on Best Available Techniques for Management of Tailings and Waste-Rock in Mining Activities, 2004), predlaže:

-smanjiti količinu jalovine (npr. ukoliko je moguće odabirom tehnologije eksploatacije),
-maksimalno iskoristiti jalovinu (npr. za izvođenje zemljanih radova, kao agregate, za rekultivaciju i sl.),

-prilagoditi tehnologiju tretmana jalovine tako da se na najmanju mjeru svede negativan uticaj po životnu sredinu.

Postoji više načina odlaganja (tretmana) jalovine, koji se koriste u zavisnosti od tehnologije eksploatacije, a najčešći su:

-popunjavanje otkopanog prostora ili korištenje jalovinskog materijala za izgradnju brana,

-odlaganje čvrste jalovine na projektovana odlagališta. Rudarstvo je grana industrije koja spada u kategoriju srednjih zagađivača životne sredine, pri čemu eksploatacija na površinskim kopovima ima najveći uticaj. Zaštita životne sredine se može osigurati samo odabirom metoda eksploatacije projektovanih na ekonomskim, racionalnim i dugotrajnim planovima. Smanjenje emisija se omogućava pravilnim održavanjem sredstava rada, tehnološkom disciplinom i urednim manipulisanjem sa otpadom koji nastaje u proizvodnom procesu.

Opšte preporuke date referentnim VAT dokumentom Management of Tailings and Waste-Rock in Mining Activities, juli 2004 za smanjenje emisije prašine su:

- vlaženje vodom prilikom utovara u kamion,
- vlaženje vodom tovarnog prostora kamiona,
- vlaženje vodom puteva kamiona,
- direktno prskanje mlaznicama kamiona duž puta,
- ograničenje brzine kretanja kamiona na-30 km/h.

Takođe mogu se postaviti i mali bazeni sa vodom prije izlaska vozila izvan kruga kamenoloma koji služe za kvašenje pneumatika vozila.

VAT preporuke za smanjenje emisija buke

- smanjiti nagib komunikacionih puteva unutar kamenoloma,
- izvršiti sadnju brzo rastuće vegetacije na rubnim dijelovima kamenoloma,
- održavati opremu VAT preporuke monitoringa,
- mjerenje emisije prašine,
- mjerenje nivoa buke.

3.2.12. Mjere nakon završetka eksploatacije

- ukloniti svu opremu koja se koristila pri eksploataciji,
- ukloniti sav otpad koji je nastao, naročito opasan otpad,
- izvršiti rekultivaciju degradiranih površina prema Projektu rekultivacije.

Tačkom 4. dispozitiva osporenog akta je odlučeno da je nosilac projekta „INTEGRAL INŽINJERING” a.d. Laktaši dužan ispuniti i ostale mjere utvrđene u Studiji uticaja na životnu sredinu za projekat eksploatacije tehničko-građevinskog kamena krečnjaka na kamenolomu „Planina” Banjaluka, površine eksploatacionog polja 54,7 ha, sa izgradnjom pristupnog puta dužine 850,5 metara. Tačkom 5. dispozitiva je konstatovano da je Studija uticaja na životnu sredinu za projekat eksploatacije tehničko-građevinskog kamena krečnjaka na kamenolomu „Planina“, Banjaluka, površine eksploatacionog polja 54,7 ha sa izgradnjom pristupnog puta dužine 850,5 metara, sastavni dio ovog rješenja. Tačkom 6. dispozitiva je nosilac projekta obavezan da podnese ovom ministarstvu zahtjev za izdavanje ekološke dozvole za projekat eksploatacije tehničko-građevinskog kamena krečnjaka na kamenolomu „Planina“, Banjaluka, površine eksploatacionog polja 54,7 ha sa izgradnjom pristupnog puta dužine 850,5 metara, u skladu sa članom 85. Zakona o zaštiti životne sredine i članom 2. Pravilnika o postrojenjima koja mogu biti izgrađena i puštena u rad samo ukoliko imaju ekološku dozvolu („Službeni glasnik Republike Srpske”, broj 124/12). Tačkom 7. dispozitiva je konstatovano da rješenje o odobravanju Studije prestaje da važi ako nosilac projekta ne pribavi odobrenje za građenje ili ekološku dozvolu u roku od dvije godine od dana prijema rješenja. Tačkom 8. dispozitiva je konstatovano da se u skladu sa članom 73. stav 14. Zakona o zaštiti životne sredine ovo rješenje dostavlja nosiocu projekta, subjektima iz člana 65. stav 1. ovog zakona i nadležnoj inspekciji, te da se postavlja zajedno sa studijom uticaja u konačnom obliku na internet stranicu Ministarstva u periodu od 30 dana, dok je tačkom 9. dispozitiva konstatovano da je administrativna taksa za izdavanje ovog rješenja obračunata i uplaćena u iznosu od 1.000,00 KM.

Blagovremeno podnesenom tužbom tužilac „Planina“ d.o.o. Banjaluka, osporava pravilnost i zakonitost donesenog akta iz svih razloga propisanih članom 10. Zakona o upravnim sporovima. Navodi da je od izdavanja rješenja tuženog o utvrđivanju obaveze sprovođenja procjene uticaja i izradi Studije uticaja na životnu sredinu broj: 15.04-96-79/18 od 12.09.2018. godine, kojim se nalaže zainteresovanom licu „Integral Inženjering” a.d. Laktaši da dostavi Studiju uticaja na životnu sredinu tuženom Ministarstvu, do donošenja odluke prošlo 5 godina, 9 mjeseci i 29 dana, pa da je službeno lice bilo dužno zatražiti od podnosioca zahtjeva dostavljanje novih isprava-dokaza na kojima se zasniva osporeni akt, sa napomenom da navedene isprave-List nepokretnosti br. 257 k.o. [...] i druge datiraju iz 2021. godine, a rješenje se donosi tek 2024. godine, tj. 3 godine, 6 mjeseci i 29 dana kasnije. Tužilac da je prigovarao na donesenu odluku o izradi ove studije, jer je dodjela koncesije za eksploataciju mineralne sirovine u kamenolomu „Planina” sporna, a kao dokaz prilaže prigovor broj: 101/2021 od 03.02.2021. godine, prigovor broj: 48/2022 od 26.05.2022. godine. Ukazuje da se iz uvodnih odredbi Studije uticaja na životnu sredinu vidi da je na osnovu zahtjeva zainteresovanog lica i priložene dokumentacije potrebne za izradu Studije uticaja na životnu sredinu, između ostalog priloženo tuđe rješenje broj: Up/I-03-031-113/04 od 12.02.2004. godine, kojim su ovjerene i potvrđene rezerve tehničkog kamena krečnjaka i dolomita na ležištu „Planina”, kod Banjaluke, a koje je izdato privrednom društvu „Put” a.d. Banjaluka od strane Ministarstva energetike i rudarstva Republike Srpske. Dakle, zainteresovano lice da prilaže tuđe isprave jer nema svoje da priloži, što se smatra krivičnim djelom. Nadalje, navodi da zainteresovano lice nije nosilac istražnih radova u skladu sa Zakonom o geološkim

istraživanjima, ni vlasnik Elaborata o klasifikaciji, kategorizaciji i proračunu rezervi tehničkog građevinskog kamena krečnjaka i dolomita na ležištu „Planina” jer nije vršilo istražne radove, niti je otkupilo rezultate istražnih radova od onog ko je radio istražne radove, a sve u skladu sa članom 50. Zakona o geološkim istraživanjima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 110/13). Ukazuje da je privredno društvo „Put” a.d. Banjaluka bio nosilac odobrenja za istraživanje, a na osnovu dobijenih rezultata tih istraživanja da je urađen Elaborat o klasifikaciji, kategorizaciji i proračunu rezervi tehničkog građevinskog kamena krečnjaka i dolomita u kamenolomu „Planina”, sa stanjem na dan 30.08.2003. godine, koji elaborat je poslužio za eksploataciono pravo privrednom društvu „Put” a.d. Banjaluka i koji je priznat i ovjeren rješenjem broj: Up/I-03/1-31-113/04 od 12.02.2004. godine, od strane Ministarstva energetike i rudarstva Republike Srpske. Ističe da pravo raspolaganja rezultatima istraživanja po rješenju od 12.02.2004. godine ima nosilac prava na istraživanje, a to je tužilac „Planina” d.o.o. Banjaluka, koje je pravnim poslom (ugovorom) preuzeo kompletnu tehničku dokumentaciju, između ostalog i Elaborat o rezervama mineralne sirovine za kamenolom „Planina” od ranijeg titulara privrednog društva „Put” a.d. Banjaluka, kako bi mogao podnijeti Incijativnu ponudu za dodjelu koncesije, prilažući kao dokaz ugovor br. 25/14 od 03.11.2014. godine, Račun br. 01/14 od 29.11.2014. godine i rješenje broj: Up/I-03-131-113/04 od 12.02.2004. godine. Ovaj elaborat da je i dalje u opticaju i da se i dalje koristi, jer je na osnovu tog Elaborata pokrenuta procedura za dodjelu koncesije, a što je Ministarstvo energetike i rudarstva Republike Srpske potvrdilo rješenjem o postojanju javnog interesa od 16.02.2005. godine, iz kojeg je vidljivo da je Ministarstvo energetike i rudarstva Republike Srpske prihvatilo Elaborat kao vlasništvo tužioca „Planina” d.o.o. Banjaluka, jer je na osnovu Elaborata o rezervama prema kojem kamenolom „Planina” raspolaže sa oko 5 000 000 m³ bilansnih rezervi A, B, C1 kamena krečnjaka opisan predmet koncesije i lokacija u Javnom pozivu i dokumentaciji za javno nadmetanje za dodjelu koncesije, a sve u roku od dvije godine kako je propisano Zakonom o geološkim istraživanjima, tako da ovaj Elaborat nikako nije mogao postati vlasništvo Republike Srpske. Ukazuje da u konačnoj verziji Studije u uvodnim odredbama zainteresovano lice navodi da je podnijelo zahtjev za odobravanje prethodne procjene 03.08.2018. godine i da je uz zahtjev priložilo rješenje o koncesiji za kamenolom „Planina” od 21.05.2018. godine, ukazujući da se ovdje radi o čistoj manipulaciji jer navedeno rješenje nije rješenje o koncesiji, već prvo po redu rješenje o odobrenom eksploatacionom polju za kamenolom „Planina”, koje je Ministarstvo energetike i rudarstva proglasilo ništavim, nakon što je stvarno rješenje Vlade Republike Srpske od 07.12.2017. godine o izboru zainteresovanog lica „Integral Inženjering” a.d. Laktaši, kao najpovoljnijeg ponuđača za dodjelu koncesije u kamenolomu „Planina”, poništeno pravosnažnom presudom ovog suda broj: 11 0 U 021914 U od 18.12.2018. godine, nakon potpisanog Ugovora o koncesiji od 21.02.2018. godine. Navodi da je zainteresovanim licu poništeno i drugo rješenje od 27.01.2020. godine, izdato za odobravanje eksploatacionog polja na osnovu drugog Ugovora o koncesiji broj: 05.07/310-629/19 od 15.08.2019. godine pravosnažnom presudom ovog suda, broj: 11 0 U 026417 20 U od 28.12.2020. godine, iz razloga što prilikom izdavanja tog rješenja nije mogao koristiti podatke iz Elaborata o klasifikaciji, kategorizaciji i proračunu rezervi tehničkog građevinskog kamena krečnjaka i dolomita koje su potvrđene i ovjerene rješenjem od 12.02.2004. godine, prilažući kao dokaz i navedenu sudsku odluku. Dalje navodi da se radi o manipulaciji sa dokumentima priloženim od strane zainteresovanog lica „Integral Inženjering” a.d. Laktaši uz zahtjev za Studiju uticaja na životnu sredinu da govori i činjenica da se u uvodnim odredbama Studije uticaja na životnu sredinu od priloženih dokumenata ne navodi broj rješenja eksploatacionog polja, niti datum kada je izdato, jer je Ministarstvo energetike i rudarstva Republike Srpske odmah nakon presude, izdalo novo rješenje od 26.01.2021. godine, kojim se po treći put odobrava isto eksploataciono

polje, protiv kog rješenja je podnijeta apelacija pred Ustavnim sudom BiH jer sudovi Republike Srpske nisu dali odgovor na pitanje tužioca kako se može koristiti tuđe rješenje kao vlasništvo, pored već jednom presuđene iste stvari. Po istom osnovu, a po tužbi ovog tužioca da je poništeno rješenje broj: 05.07/310-149/20 od 02.03.2020. godine pravosnažnom presudom ovog suda broj: 11 0 U 026706 U od 22.03.2021. godine, kojim su bili odobreni radovi po Glavnom rudarskom projektu. Ministarstvo energetike i rudarstva da je ponovo izdalo novo rješenje od 23.04.2021. godine za odobravanje radova treći put po istom Glavnom rudarskom projektu, ponovo bez riješenih imovinsko-pravnih odnosa, kršeći Zakon o rudarstvu i podzakonski akt koji su sami donijeli, kao i Pravilnik o izradi i odobravanju rudarskih projekata („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 11/19), ali da ovog puta za sudove Republike Srpske tužilac više nije bio stranka u postupku pa su rješenjem odbacili tužbu kao podnesenu od neovlaštenog lica. Navodi da se dokaz da rješenje o odobravanju Glavnog rudarskog projekta od 23.04.2021. godine ne smije i ne može proizvoditi nikakvo pravno dejstvo bez riješenih imovinsko-pravnih odnosa u eksploatacionom polju i pristupnom putu do istog, nalazi u pravosnažnoj presudi broj: 11 0 U 027579 U od 13.07.2021. godine, čija pravosnažnost je nastupila nakon što je Vrhovni sud Republike Srpske presudom broj: 11 0 U 027579 21 Uvp od 26.04.2023. godine zahtjev tužioca „Planina“ d.o.o. Banjaluka uvažio, ovu presudu Okružnog suda u Banjaluci preinačio tako što je tužbu uvažio i osporeni akt poništio, a nakon donesene presude tužilac „Planina“ d.o.o. Banjaluka da je ishodio kod RUGIP, PJ Banjaluka upis zabilježbe postojanja Ugovora o ustupanju Ugovora o naknadi ulaganja u društveno zemljište i iskorišćavanje drvnih sortimenata broj: OPU-1020/2015 od 09.07.2015. godine, u kom ustupilac privredno društvo „Put“ a.d. Banjaluka prenosi na sticaoca-tužioca „Planina“ d.o.o. Banjaluka sva prava stečena na nekretninama označenim kao k.č. br. 304/0, k.č. br. 306/4, k.č. br. 306/5 i k.č. br. 419/3, upisane u list nepokretnosti broj: 257 k.o. [...] na kojim se prostire ucertano koncesiono polje u Studiji uticaja na životnu sredinu, prilažući kao dokaz list nepokretnosti broj: 257 k.o. [...]. Nadalje, navodi da je obavještavao tuženog u predmetu broj: 15.04-96-127/20 o promijenjenom činjeničnom stanju u realizaciji predmetne koncesije nakon donošenja presude Vrhovnog suda Republike Srpske, broj: 11 0 U 027579 21 Uvp od 26.04.2023. godine, prilažući dokaz i u ovom pravcu. Ističe da izrađena Studija uticaja na životnu sredinu za kamenolom „Planina“ kod Banjaluke ne sadrži tačne podatke o stanju na terenu, obzirom da su priloženi lokacijski uslovi od 11.10.2018. godine, kao i izmjena lokacijskih uslova od 16.07.2024. godine na zahtjev zainteresovanog lica izdati samo na osnovu Prostornog plana Grada Banjaluka i kao takvi ne sadrže izjavu vlasnika susjednih objekata i parcela o planiranoj izgradnji prema stručnom mišljenju i urbanističko-tehničkim uslovima, kako je to propisano članom 62. stav 2. tačka b) i v) Zakona o uređenju prostora i građenju („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 40/13), jer takvu izjavu podnosilac zahtjeva nije tražio od tužioca „Planina“ d.o.o. Banjaluka. Ukazuje da za kamenolom „Planina“ i prizvodni pogon postoji sprovedbeno planski dokument-Regulacioni plan kamenoloma „Planina“ („Službeni glasnik opštine Banjaluka“ br: 5/82), a na osnovu kog je doneseno rješenje broj: 06-364-713 od 10.06.1982. godine, kojim se daje urbanistička saglasnost Komunalnoj radnoj organizaciji „Banjaluka“ OOUR „Put“ u Banjaluci za eksploataciju mineralne sirovine krečnjaka i dolomita i izgradnju kamenoloma i separacije „Planina“ sa pristupnim putem sa magistralnog puta Banjaluka-Jajce, prilažući kao dokaz izvod iz regulacionog plana Grada Banjaluka za kamenolom „Planina“ i rješenje broj: 06-364-713 od 10.06.1982. godine. Navodi i to da se više puta argumentovano obraćao tuženom Ministarstvu da se ponište Lokacijski uslovi, ali bezuspješno i po kom zahtjevu nikad nije donijeta meritorna odluka, već je zatraženo mišljenje od Ministarstva energetike i rudarstva Republike Srpske koje već sedam godina traži način kako da tužioca eliminiše iz ovog postupka dodjele koncesije zainteresovanom licu.

Obrazlaže da je kamenolom „Planina” izgrađen kompleks na zemljištu u vlasništvu tužioca sa 1/1 dijela, upisanim u List nepokretnosti broj 570 k.o. [...] i dijela sa pravom korišćenja upisanim u List nepokretnosti broj 257 k.o. [...], sa upotrebnom dozvolom i pogonom za proizvodnju kamenih frakcija, asfalta i betona, a da je pogon za proizvodnju imao izdate Ekološke dozvole koje su se redovno obnavljale sve do nasilnog obustavljanja proizvodnje od strane Ministarstva energetike i rudarstva Republike Srpske i ulaska u sudske sporove, koji još uvijek traju. Dalje ukazuje na činjenicu da je prilikom odobravanja eksploatacionog polja, koje je smanjeno, a što se vidi jer nisu iste koordinate, u Ugovoru o koncesiji i rješenju odobrenog eksploatacionog polja došlo do podjele izgađenog kompleksa kamenoloma „Planina” u skladu sa sprovedbeno planskim dokumentom Regulacionim planom kamenoloma „Planina”, tako da je izgrađeni pogon za proizvodnju frakcija, betona i asfalta na zemljištu u vlasništvu 1/1 dijela tužioca izostavljen prilikom odobravanja novog eksploatacionog polja zainteresovanom licu, a u postupku razmatranja i odlučivanja o zahtjevu za prethodnu procjenu uticaja, tuženi da nije tražio mišljenje od tužioca u skladu sa članom 65. tačka 5. Zakona o zaštiti životne sredine. Nadalje, ukazuje da drugi Ugovor o koncesiji od 15.08.2019. godine, potpisan za eksploataciju kamena krečnjaka u kamenolomu „Planina”, kod Banjaluke, zaključen sa zainteresovanim licem, nije realizovan, da se nije otpočelo sa komercijalnim radom eksploatacije tehničkog građevinskog kamena krečnjaka zato što zainteresovano lice ni nakon produžavanja rokova aneksima I, II, III, IV, V početka komercijalnog rada, nema riješene imovinsko-pravne odnose u odobrenom eksploatacionom polju i pristupnim putevima do istog i nema pravo korišćenja na zemljištu u vlasništvu Republike Srpske, jer nije izvršio preuzetu obavezu propisanu članom 4. i 5. Ugovora o koncesiji, niti se mogao upisati u javne evidencije katastra nepokretnosti, niti se mogao upisati u propisanom roku, a probijanje roka iz stava 1. člana 5. Ugovora o koncesiji da predstavlja osnov za raskid Ugovor o koncesiji od strane Vlade Republike Srpske i to bez štete za Republiku Srpsku, jer je njegovo pravo korišćenja koncesije ograničeno ranijim pravima tužioca koja su mu bila priznata u trenutku zaključivanja Ugovora o koncesiji. Na kraju navodi da smatra da je tuženi prilikom odlučivanja o zahtjevu zainteresovanog lica za izdavanje rješenja o odobravanju Studije uticaja na životnu sredinu postupio protivno Zakonu o zaštiti životne sredine, čime je tužiocu kao licu sa neposrednim pravnim interesom koji je bio učesnik u postupku izdavanja ovog rješenja, prouzrokovana šteta, jer su bez njegovog odobrenja korišteni njegovi istražni radovi i Elaborat o rezervama tehničkog građevinskog kamena krečnjaka i dolomita i druge lične isprave, odnosno prava koja iz tih isprava proizlaze, niti je osporenim aktom odlučeno o njegovim prigovorima u skladu sa Zakonom o zaštiti životne sredine. Iz svih navedenih razloga predlaže da se tužba uvaži i osporeni akt poništi, a tuženom naloži da mu nadoknadi troškove upravnog spora u iznosu od 200,00 KM.

Podneskom od 13.08.2024. godine, tužilac je dopunio tužbu na način što je obavijestio sud o saznanju o novim dokazima, zbog kojih smatra da nisu ispunjeni zakonski uslovi za donošenje osporenog akta. U podnesku navodi da osporeni akt ne sadrži rješenje od 23.04.2021. godine, kojim se zainteresovanom licu „INTEGRAL INŽENJERING“ d.o.o. Laktaši odobrava izvođenje rudarskih radova za predmetni projekat, u skladu sa članom 34. stav 3. Zakona o rudarstvu i Pravilnika o izradi, reviziji i odobravanju rudarskih projekata. Tuženi da je načinio propust jer nije primjetio da ni izrađena Studija uticaja na životnu sredinu iz tačke 2. osporenog akta u opštem dijelu studije, kao ni u tački 1.2. polazne osnove za izradu studije ne sadrže navedeno rješenje, kao jedan od najvažnijih dokumenta jer se tim rješenjem zainteresovano lice obavezuje da prije početka komercijalnog rada na eksploataciji kamena krečnjaka podnese zahtjev za upotrebnu dozvolu, a ekološkoj dozvoli da prethodi odobravanje navedene Studije uticaja na životnu sredinu. Nadalje, je ukazano da je revident imao primjedbu na spisak izvora

podataka koji su navedeni u Studiji, a nakon dopune zahtjeva po zahtjevu revidenta da ponovo nije priloženo navedeno rješenje, nakon čega revident nije mogao da preduzme odgovornost za tačnost podataka korišćenih u dopunjenoj verziji. Navedeno je da je ukazano da je uz zahtjev nosilac projekta morao da priloži i dokaz o vlasništvu nepokretnosti ili pravu korištenja na nepokretnostima u vlasništvu Republike Srpske, sa upisom u javne evidencije i katastar nepokretnosti, sve u skladu sa članom 88. i 90. Pravilnika o izradi, reviziji i odobravanju rudarskih projekata, te članom 4. i 5. Ugovora o koncesiji od 15.08.2019. godine. Ukazano je da zainteresovano lice, kojem je odobreno izvođenje rudarskih radova rješenjem od 23.04.2021. godine, nema riješene imovinsko-pravne odnose u odobrenom eksploatacionom polju, kao i na druge nepravilnosti koje su počinjene prilikom donošenja osporenog akta.

Podneskom od 26.08.2024. godine, tužilac je ponovo dopunio tužbu dostavljajući novi izvod iz regulacionog plana kamenoloma „Planina“ od 19.08.2024. godine.

U tužbi tužioci V. M. iz B. i Mjesna zajednica Karanovac, osporavaju pravilnost i zakonitost donesenog akta zbog pogrešne primjene materijalnog prava, te zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja. Ističu da tuženi nije ispoštovao postupak u skladu sa Zakonom o zaštiti životne sredine, jer nije proveo javnu raspravu u skladu sa ovim zakonom, a koju činjenicu potvrđuje i sam tuženi na stranici broj 15., posljednji pasus, u kome jasno stoji da je prvo morala biti održana prezentacija spornog nacrt Studije uticaja na životnu sredinu. Na stranici broj 16., prvi pasus osporenog akta da jasno piše da nije bilo moguće održati prezentaciju koja je bila zakonska obaveza, radi čega nisu postojali uslovi za održavanje javne rasprave. Javna rasprava da nije održana, a tuženi ovaj bitan proceduralni i neotklonjivi propust da pokušava konvalidira osporenim aktom, okrećući teze i iznoseći netačne činjenice da su građani koji su se okupili zbog protesta došli na javnu raspravu. Dakle, javna rasprava da nije održana, već se radilo o protestu na kome su građani iznosili njihove protestne zahtjeve, koje je tuženi nezakonito naveo kao učesće u javnoj raspravi. Navode da B. V, D. V. (1) i T. B, čija imena tuženi navodi kao učesnike u „javnoj raspravi“ u svojim izjavama koje se prilažu kao dokaz, negiraju da su učestvovali u bilo kakvoj javnoj raspravi, već da su bili na protestu, tako da prije donošenja osporenog akata nije prezentovana sporna Studija u skladu sa Zakonom o zaštiti životne sredine, radi čega je osporeni akt nezakonit. Obrazlažu da su svi mještani protiv ponovnog otvaranja kamenoloma zbog bojazni za zdravlje ljudi, oštećenja objekata i narušavanja kvaliteta života na području Mjesne zajednice, jer su odrasli uz miniranje, buku i prašinu, a da su njihova negodovanja izražena u formi protesta, a ne javne rasprave, kako pogrešno tuženi navodi. Ističu i da su Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske, odnosno JZU „Institut za javno zdravstvo Republike Srpske“, Grad Banjaluka i Centar za životnu sredinu iz Banjaluke dali jasne primjedbe sa kojima su saglasni i tužioci, pobrajajući ove primjedbe pojedinačno po tačkama navedenim u tužbi. Među primjedbama da se navode i one koje se odnose na činjenicu: da se kamenolom nalazi na udaljenosti od 11 kilometara od centra Grada Banjaluka; da su u Studiju ugrađeni faktori rizika i njihov uticaj na okruženje i zdravlje, kao i predložene mjere prevencije i predostrožnosti, ali da je Studija nepotrebno preopširna, pri čemu nije posvećena pažnja mišljenju javnosti, odnosno nije vršeno anketiranje u lokalnoj zajednici o projektu; da u Studiji nema podataka o zdravstvenom stanju stanovništva predmetnog područja, obzirom da su 80-tih godina imali kamenolom, šljunkaru, betonaru i sada se ponovo želi otvoriti kamenolom; da su podaci o klimatskim i meteorološkim uslovima prikazani od 1961. do 1990. godine, što znači da su zastarjeli; da se prema stanju na terenu kamenolom nalazi visoko iznad gradskog vodozahvata, ali da ruža vjetrova ima izmjene u skladu sa sezonom tako da se prašina može slijegati i prema udolini i vodotoku rijeke Vrbas;

da se iz razgovora sa sekretarom Mjesne zajednice Rekavice dobio podatak da je i Vrbas znao biti mutan od pranja kamena i da osnovni problem predstavlja svakodnevno miniranje i arhitektonsko pomjeranje tla (vibracije), uz buku koje je bilo uzrokovano miniranjem, kao i druge primjedbe vezano za mišljenje Studije. Pored ponovljenih primjedbi, ističu da je najzastupljeniji tip zemljišta u obuhvatu Plana zemljište visoke produktivnosti koje se koristi za poljoprivredne svrhe, te da je veliki broj parcela u okolini projektnog planiranog područja poljoprivredno zemljište, da je dovoljan pritisak već ostvaren na kvalitet zemljišta, vode i vazduha na planiranom području, tako da bi dodatni radovi u formi planiranog projekta ozbiljno ugrozili poljoprivredne aktivnosti velikog broja mještana. Cijeneći sve navedene činjenice i dokaze predlažu da se tužba uvaži i osporeni akt poništi, a tuženom naloži da mu nadoknadi troškove upravnog spora, sa zakonskom zateznom kamatom u skladu sa Zakonom o visini stope zatezne kamate, od dana presuđenja do konačne isplate.

Rješenjem suda broj: 11 0 U 037003 24 U od 03.09.2024. godine, spojeni su predmeti koji su kod ovog suda zavedeni pod brojem: brojem: 11 0 U 037003 24 U i 11 0 U 037118 24 U na način što je predmet broj: 11 0 U 037118 24 U pripojen predmetu broj: 11 0 U 037003 24 U, primjenom odredbe člana 83. stav 1. Zakona o parničnom postupku, a u vezi sa odredbom člana 48. Zakona o upravnim sporovima i odlučeno da će se dalji postupak voditi pod brojem: 11 0 U 037003 24 U i donijeti zajednička presuda.

Na traženje suda tuženi je dostavio spis predmetne upravne stvari i odgovore na tužbe. U odgovoru na tužbu tužioca Planina d.o.o. Banjaluka, tuženi je osporio navode tužbe ističući da je osporenim aktom odobrio Studiju uticaja na životnu sredinu za projekat eksploatacije tehničko-građevinskog kamena krečnjaka na kamenolomu „Planina” d.o.o. Banjaluka, površine eksploatacionog polja 54,7 ha, sa izgradnjom pristupnog puta dužine 850,5 metara, konačna Studija, juli 2024. godina, izrađena od strane Instituta za građevinarstvo „IG” d.o.o. Banjaluka, a obzirom da je tužbi kao zainteresovano lice označeno pravno lice „INTEGRAL INŽENJERING” a.d. Laktaši, tuženi da je zatražio njihovo izjašnjenje, broj 577/24, na sve tužbene navode, koje izjašnjenje je dostavljeno tuženom dana 06.09.2024. godine. Oспорava navode tužbe da je morao od podnosioca zahtjeva zatražiti dostavljanje novih podataka koji se odnose na nepokretnosti, zbog proteka vremena od nekoliko godina i da je po mišljenju tužioca sporna dodjela koncesije za eksploataciju mineralne sirovine u kamenolomu Planina, obrazlažući da je nosilac projekta, sada zainteresovano lice, pokrenuo upravni postupak na način da je tuženom dostavio zahtjev za odobravanje Studije uticaja na životnu sredinu i nacrt Studije uticaja na životnu sredinu za predmetni projekat, da se tužilac uključio kao zainteresovana javnost u ovaj postupak, da je postupak pokrenut dana 10.12.2020. godine, podnošenjem zahtjeva od strane nosioca projekta „INTEGRAL INŽINJERING“ a.d. Laktaši na osnovu rješenja broj: 15.04-96-79/18, od 12.09.2018. godine, o utvrđivanju obaveze sprovođenja procjene uticaja i izrade Studije uticaja na životnu sredinu, da je o svim relevantnim činjenicama tužilac bio blagovremeno upoznat, te da je tuženi u postupku razmatrao i uvažio određene prijedloge i zahtjeve tužioca povodom kojih je upravni postupak bio prekinut zaključkom od 14.04.2021. godine. Nadalje, ukazuje da je donio osporeni akt nakon sprovedenog upravnog postupka, dakle na osnovu odredbi člana 73. Zakona o zaštiti životne sredine, člana 2. Pravilnika o projektima za koje se sprovodi procjena uticaja na životnu sredinu i kriterijumima za odlučivanje o potrebi sprovođenja i obimu procjene uticaja na životnu sredinu, člana 76. stav 2. Zakona o republičkoj upravi i člana 190. Zakona o opštem upravnom postupku, tako da je postupio u skladu sa činjenicom da se u konkretnom slučaju radi o složenoj pravnoj stvari, u kojoj je bilo neophodno više puta vršiti upotpunjavanje dokazne

dokumentacije, a što je nosilac projekta ispoštovao u zakonskim rokovima na način detaljno opisan u obrazloženju osporenog akta, zbog čega je upravni postupak trajao nekoliko godina. Što se pak tiče navoda tužbe vezanih za „spornu koncesiju”, ukazuje da je postupak dodjele koncesije u nadležnosti Ministarstva energetike i rudarstva, a ne u nadležnosti tužbenog, tako da ne može biti predmet utuživanja u ovom upravnom sporu. Vezano za navode tužbe da je nosilac projekta uz Studiju uticaja na životnu sredinu priložio „tuđe rješenje” od 12.02.2004. godine, kojim su ovjerene i potvrđene rezerve tehničkog kamena krečnjaka i dolomita na ležištu Planina, navode da zainteresovano lice nije vlasnik Elaborata o klasifikaciji, kategorizaciji i proračunu rezervi tehničkog građevinskog kamena i dolomita na ležištu „Planina”, jer nosilac projekta nije vršio istražne radove, s obzirom da je tužilac bio nosilac odobrenja za istraživanje, kao i navode kojima se ukazuje na neriješene imovinsko-pravne odnose, ukazuje da osporeni akt nije donijet na osnovu dokumentacije na koju se poziva tužilac, te naglašava da je tužilac u toku upravnog postupka obavjestio tuženog o činjenici da je u pravosnažno okončanom upravnom sporu, koji se vodio kod ovog suda pod brojem: 11 0 U 026417 20 U, osporavao pravo nosioca projekta, a sada zainteresovanog lica, da koristi predmetni Elaborat i naprijed navedeno rješenje. Ovdje da se radi o tužbenim navodima koji su bespredmetni sa aspekta upravnog postupka u kojem je tuženi donio rješenje o odobravanju Studije uticaja na životnu sredinu i koje je sada predmet osporavanja. Naime, iz naprijed navedenih tužbenih navoda da proizilazi da tužilac osporava i utužuje postupanje zainteresovanog lica, a ne tuženog, a to da ne može biti predmet osporavanja tužbom u ovom upravnom sporu, ističući u ovom dijelu prigovor pasivne legitimacije jer tuženi nema nikakvu odgovornost za ranije sprovedene upravne postupke, koji nisu u nadležnosti tuženog, pa tuženi da nema zakonsko ovlaštenje da ih cijeni na način kako to pogrešno tumači tužilac, koji se bavi odgovornošću nosioca projekta u ranije sprovedenom postupku koji se odnosio na istražne radove na predmetnom ležištu, u kojima tuženi nije učestvovao. Vezano za pitanje neriješenih imovinsko-pravnih odnosa zbog kojih je tužilac pokrenuo poseban upravni spor kod ovog suda, tuženi navodi daje tačno da je bio o tome obavješten od strane tužioca, ali naglašava da pitanje imovinsko-pravnih odnosa nije moglo biti od uticaja na odlučivanje u ovoj pravnoj stvari jer odredbama Zakona o zaštiti životne sredine nije predviđeno da u postupku odobravanja Studije uticaja na životnu sredinu bude razmatrano, kao uslov ili element, pitanje imovinsko-pravnih odnosa. U tužbi da je navedeno da Studija uticaja na životnu sredinu ne sadrži tačne podatke o stanju na terenu i da su Lokacijski uslovi izdati bez izjave vlasnika susjednih objekata i parcela o planiranoj izgradnji, kao i da nije traženo mišljenje tužioca u smislu odredbe člana 65. tačka 5. Zakona o zaštiti životne sredine, kao i da za kamenolom Planina postoji sprovedbeno-planski dokument Regulacioni plan kamenoloma Planina, na osnovu kojeg je doneseno rješenje od 10.06.1982. godine, kojim je pravnom licu „Put”, ranijem korisniku prava na eksploataciju rude, izdata urbanistička saglasnost. Smatra da je potpuno proizvoljan tužbeni navod da Studija uticaja na životnu sredinu ne sadrži tačne podatke o stanju na terenu, jer je tuženi u upravnom postupku utvrdio činjenično-pravno stanje na osnovu dokaza koji se nalaze u spisu predmeta i iz kojih proizilazi da je zahtjev za odobravanje Studije uticaja na životnu sredinu osnovan, te je doneseno pobijano rješenje. Povodom navedenog, tuženi ukazuje da tužilac za svoje paušalne i proizvoljne tvrdnje nije ponudio niti jedan dokaz. Naime, izmjena Lokacijskih uslova da se odnosila na podatak o novom koncesionom ugovoru i kao takva ne podliježe zakonskoj obavezi pribavljanja saglasnosti vlasnika susjednih parcela jer su ostali elementi Lokacijskih uslova ostali neizmjenjeni. Navodi da je netačan tužbeni navod da se tužilac više puta obraćao tuženom radi poništenja Lokacijskih uslova, jer je pobijani upravni akt donesen od strane Resora za zaštitu životne sredine, dok je za izdavanje Lokacijskih uslova nadležan Resor za urbanizam i prostorno uređenje. Napominje da protiv Lokacijskih uslova nije dopušteno izjavljivanje žalbe,

temeljem čega su tužbeni navodi o poništenju istih neosnovani i bespredmetni. Tužilac da je naveo da je parcela u njegovom vlasništvu izostavljena prilikom odobravanja novog eksploatacionog polja zainteresovanom licu, te da nosilac projekta nema riješene imovinsko-pravne odnose i da zato nije počeo sa eksploatacijom, niti je izvršio obaveze iz člana 4. i 5. Ugovora o koncesiji, koji tužbeni navodi nisu bili od uticaja na donošenje osporenog akta, niti se radi o nadežnosti tuženog, niti je relevantna činjenica da je tužilac tužio Ministarstvo energetike i rudarstva i da je u toku postupak po apelaciji tužioca koji se odnosi na Ugovor o koncesiji. Oспорava navode da se tužilac smatra oštećenim jer je zainteresovano lice koristilo bez njegovog odobrenja Elaborat o rezervama tehničkog građevinskog kamena krečnjaka i dolomita i druge lične isprave i prava koja iz njih proizilaze, ostajući pri obrazloženju da ne postoji odgovornost tuženog za korišćenje podataka koji se nalaze u predmetnom Elaboratu, jer isti nije bio osnov za donošenje osporenog akta. Ukazuje da tužilac nije dokazao da je oštećen, a njegovi navodi da se baziraju na uopštenim tvrdnjama i nedokazanim pretpostavkama, kao i tvrdnji da se uporno zaobilazi činjenica da je tužilac već pokrenuo upravni spor iz istih razloga, kao što je naprijed navedeno u kom dijelu tuženi da nije pasivno legitimisan. U pogledu podneska tužioca od 30.08.2024. godine dostavljen sudu 26.08.2024. godine i tuženom na izjašnjenje, a iz kojeg proizlazi da tužilac dostavlja novi izvod iz regulacionog plana kamenoloma Planina, navodeći da nosilac projekta nije dostavio rješenje o odobrenju Glavnog rudarskog projekta, niti je priložio izmijenjene lokacijske uslove od 16.07.2024. godine, za koje on navodi da nisu validan dokument, jer nisu izdati u skladu sa regulacionim planom sa kamenolomom Planina, ističe da to ne može biti predmet osporavanja u ovoj pravnoj stvari i da tužilac neosnovano ukazuje na neodgovornost tuženog u pogledu regulacionog plana kamenoloma Planina. Pojašnjava da treba uzeti u obzir da je lokacija kamenoloma Planina, prepoznata u Republičkom i prostornom planu, kao lokacija za eksploataciju mineralnih sirovina i da su ti dokumenti bili na javnom uvidu i usvojeni su, a tuženom da nije poznato da je bilo protivljenja od strane lokalnog stanovništva. Oспорavajući i sve ostale navode tužbe ovog tužioca, uz napomenu da se uz odgovor na tužbu dostavlja i izjašnjenje zainteresovanog lica od 06.09.2024. godine, predlaže da se tužba odbije kao neosnovana.

U odgovoru na tužbu tužioca V. M. i Mjesne zajednice Karanovac, tuženi je osporio navode tužbe, ističući da je osporenim aktom ovo ministarstvo odobrilo Studiju uticaja na životnu sredinu za projekat eksploatacije tehničko-građevinskog kamena krečnjaka na kamenolomu „Planina” d.o.o. Banja Luka, površine eksploatacionog pola 54,7 ha, sa izgradnjom pristupnog puta dužine 850,5 metara, konačna Studija, juli 2024. godina, izrađena od strane Instituta za građevinarstvo „IG” d.o.o. Banjaluka, u kom postupku su pravilno utvrđene odlučne činjenice na osnovu dokaza koji se nalaze u spisu, a tužiocu da uz tužbu nisu dostavili konkretne dokaze na tužbene navode, zaključujući da su isti neosnovani. Ističe da vezano za tužbeni navod kojim se osporava održavanje javne rasprave, je isti neosnovan i da je javna rasprava održana dana 16.02.2021. godine na na platou ispred zgrade Mjesne zajednice Karanovac, sa početkom u 10:00 časova, da je održavanje javne rasprave bilo predviđeno u sali Mjesne zajednice Karanovac, gdje je trebala biti održana i prezentacija nacрта Studije uticaja na životnu sredinu, ali da je ulazak u salu bio spriječen, uz obrazloženje da ih ne interesuje prezentacija, pa zbog velikog odziva građana i nemogućnosti da se obezbjede važeće epidemiološke mjere zaštite zdravlja ljudi, rasprava da je održana na platou ispred zgrade Mjesne zajednice, uz učešće svih zainteresovanih lica koja su se prijavila za diskusiju. Oспорava navode tužbe koji se odnose na protest, ističući da je blagovremeno obavjestio javnost i zainteresovanu javnost o mjestu i terminu održavanja javne rasprave u Mjesnoj zajednici Kranovac, u vrijeme kada su na snazi bile mjere radi KOVID-a 19 u Republici Srpskoj, da je o

sprovedenoj javnoj raspravi sačinjen zapisnik od 16.02.2021. godine, koji predstavlja dokaz za ove navode tuženog. Vezano za primjedbe koje su u upravnom postupku iznijeli Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite, JZU Institut za javno zdravstvo, Grad Banjaluka i Udruženje građana „Centar za životnu sredinu“ iz Banjaluke, je pojašnjeno da je u konačnoj verziji Studije uticaja na životnu sredinu izvršena dopuna na način da su sve primjedbe sa javnog uvida, kao i odgovori na sva pristigla mišljenja i primjedbe javnosti sa javnog uvida, koje su sastavni dio ocjene o primljenim primjedbama zainteresovane javnosti, zainteresovanih organa i preliminarnom stručnom stavu nosioca projekta na primjedbe, razmotrene i u skladu sa osnovanim primjedbama je pripremljena konačna Studija koja je sastavni dio rješenja o odobravanju Studije uticaja na životnu sredinu. Oспорavajući i sve ostale navode tužbe, uz obrazloženje da je Studija uticaja na životnu sredinu za predmetni projekat izrađena i revidovana u skladu sa odredbama Zakona o zaštiti životne sredine i da sadrži mjere za zaštitu životne sredine koje je nosilac projekta obavezan da preduzme prilikom realizacije predmetnog projekta, da se Studija uticaja na životnu sredinu predmetnog projekta smatra sastavnim dijelom rješenja i da je dato obrazloženje na koji način su primjedbe iz predmetnog postupka uzete u obzir, to da je tuženi u skladu sa odredbom članom 73. stav 1. Zakona o zaštiti životne sredine odlučio kao u dispozitivu osporenog. Iz svih navedenih razloga predlaže da se tužba tužilaca odbije kao neosnovana.

„INTEGRAL INŽENJERING“ a.d. Laktaši (u daljem tekstu: zainteresovano lice), je u odgovoru na tužbu tužioca Planina d.o.o. Banjaluka, osporio navode tužbe i popdnesaka u cijelosti kao neosnovane, ističući da ni jednim navodom i dokazom tužilac nije doveo u pitanje zakonitost i pravilnost Studije uticaja na životnu sredinu, već da kroz tužbu i podneske u suštini osporava samo dodjelu koncesije, koju je već osporavao u postupcima koji su pravosnažno okončani, zaključujući da su navodi tužbe neosnovani i paušalni i da kao takvi ne utiču na zakonitost i pravilnost osporenog akta. Navodi da su paušalni navodi tužbe vezani za pravovremeno prigovaranje na donijetu odluku o izradi predmetne Studije jer je dodjela koncesije za eksploataciju mineralne sirovine u kamenolomu Planina sporna, da ugovor o koncesiji nije realizovan i da koncesionar nema riješene imovinske-pravne odnose, pa da su se stekli uslovi za raskid ugovora o koncesiji od strane Vlade Republike Srpske. Ovo iz razloga što dodjela koncesije nije sporna, o čemu su se već izjasnili sudovi u Republici Srpskoj, da je koncesija koncesionaru dodijeljena rješenjem Vlade Republike Srpske od 13.06.2019. godine, koje rješenje je potvrđeno presudom ovog suda broj: 11 0 U 024915 19 U od 10.12.2019. godine, koja presuda je održana na snazi po zahtjevu za vanredno preispitivanje iste, presudom Vrhovnog suda Republike Srpske broj: 11 0 U 024915 20 Uvp od 25.11.2021. godine. Zaključujući da je ugovor o koncesiji važeći i da je njegova zakonitost potvrđena, što je relevantno za konkretno rješenje o odobravanju Studije uticaja na životnu sredinu, ukazuje da svi ostali navodi tužioca (ispunjavanje obaveza iz ugovora o koncesiji i rješavanje imovinsko-pravnih odnosa) nisu i ne mogu biti predmet upravnog postupka koji se vodio po zahtjevu za odobravanje Studije uticaja na životnu sredinu. Oспорava navode tužbe koji se odnose na rješenje od 12.02.2004. godine, kojim su ovjerene rezerve tehničkog građevinskog kamena-krečnjaka na ležištu „Planina”, te kojim se osporava rješenje o odobravanju eksploatacionog polja od 26.01.2021. godine, u kojem rješenju je Ministarstvo energetike i rudarstva obrazložilo i izjasnilo se na primjedbe tužioca „Planina“ d.o.o. Banjaluka. Navodi da je rješenje kojim se odobrava eksploataciono polje potvrđeno presudom ovog suda broj: 11 0 U 028662 21 U od 20.07.2021. godine, koja presuda je održana na snazi presudom Vrhovnog suda Republike Srpske broj: 11 0 U 028662 21 Uvp od 31.05.2023. godine, tako da je rješenje kojim se odobrava eksploataciono polje važeće, njegova zakonitost je potvrđena i da je to ono što je

relevantno za konkretno rješenje o odobravanju Studije uticaja na životnu sredinu. Nadalje, ističe da je rješenje od 23.04.2021. godine, kojim je koncesionaru (ovdje zainteresovanom licu) odobreno izvođenje radova po Glavnom rudarskom projektu, pobijano od strane tužioca i da je taj postupak okončan rješenjem ovog suda broj: 11 0 U 029597 21 U od 12.04.2022. godine, kojim se tužba odbacuje kao izjavljena od strane neovlaštenog lica, a koje rješenje je održana na snazi od strane Vrhovnog suda Republike Srpske presudom broj: 11 0 U 029597 22 Uvp od 13.07.2022. godine, zaključujući da tužilac nema ovlaštenje da pobija rješenje Ministarstva energetike i rudarstva Republike Srpske od 23.04.2021. godine, kojim je koncesionaru ovdje zainteresovanom licu odobreno izvođenje radova po Glavnom rudarskom projektu, koje je pravosnažno i izvršno. Oспорava i navode tužioca iz podneska od 13.08.2024. godine, kao neosnovane i paušalne i ukazuje da u tužbi i podnesku tužilac bespredmetno osporava validnost rješenja Ministarstva energetike i rudarstva Republike Srpske od 23.04.2021. godine, kojim je koncesionaru „Integral inženjering” a.d. Laktaši odobreno izvođenje radova po Glavnom rudarskom projektu eksploatacije tehničkog građevinskog kamena, krečnjaka na površinskom kopu „Planina” kod Banjaluke, od februara 2020. godine, koje nije predmet ovog postupka, o kome je već raspravljano i odlučeno, te je isto važeće, pravosnažno i izvršno. Nadalje, osporava i navode iz podneska tužioca od 26.08.2024. godine kao paušalne i neosnovane, a koji se odnose na tvrdnju da uz zahtjev za odobravanje Studije uticaja na životnu sredinu nije priloženo rješenje od 23.04.2021 godine, te kojim se osporava validnost izmjenjenih lokacijskih uslova od 16.07.2024. godine iz raloga što isti nisu izdati u skladu sa sprovedbeno-planskim dokumentom, regulacionim planom kamenoloma Planina, ističući da radnje koje se obavljaju u postupku dobijanja lokacijskih uslova nisu relevantne za Studiju uticaja na životnu sredinu već za samo ishodovanje lokacijskih uslova, pa da je potpuno bespredmetno u ovom sporu raspravljati o radnjama koje su preduzimane u postupku za izdavanje lokacijskih uslova i izmjeni istih, pa kako tužialc nijednim svojim navodom i dokazom nije doveo u pitanje zakonitost i pravilnost osporenog akta kojim se odobrava predmetna Studija uticaja na životnu sredinu, iz čega proizlazi da je predmetna tužba u cjelosti neosnovana, predlažući da je sud kao takvu i odbije.

Ovo zainteresovano lice je u odgovoru na tužbu tužilaca V. M. iz B. i Mjesne zajednica Karanovac, osporilo navode tužbe u cijelosti kao neosnovane, ističući da je tuženi ispoštovao postupak kod donošenja osporenog akta, u skladu sa Zakonom o zaštiti životne sredine, da je proveo javnu raspravu dana 16.01.2022. godine, na platou ispred zgrade Mjesne zajednice Karanovac sa početkom u 10:00 časova, da je u osporenom aktu obrazložio zbog čega javna rasprava nije održana u sali Mjesne zajednice Karanovac, već na platou ispred, da su upravo tužioci spriječili ulazak u salu u kojoj je trebala biti održana javna rasprava, pa da mišljenje tužilaca da se u konkretnom slučaju radilo o protestu, a ne javnoj raspravi predstavlja njihovo subjektivno razmišljanje koje nije zasnovano na objektivnim činjenicama, a ono što je bitno za konkretan slučaj i nesporno, da je činjenica da je javna rasprava održana i da je javnosti i zainteresovanoj javnosti omogućeno da daju komentare i primjedbe na Studiju uticaja i sve u skladu sa procedurom koju propisuje Zakon o zaštiti životne sredine. Što se pak tiče ostalih primjedbi u tužbi, navedenih pojedinačno po tačkama ističu da su sve u cijelosti neosnovane, pojašnjavajući da procedura uticaja na životnu sredinu, odnosno izrade i odobrenja Studije uticaja na životnu sredinu je definisana Zakonom o zaštiti životne sredine u skladu sa kojim odredbama navedenog zakona se prvo radi nacrt studije koji se stavlja na javni uvid, što je i učinjeno, unutar kojeg se održava javna rasprava i na koji svoje mišljenje dostavljaju organi i organizacije, nakon čega se radi dopunjena Studija gdje se uzimaju u obzir sve pristigle primjedbe i mišljanja, što je u konkretnom slučaju i učinjeno, a nakon čega se vrši revizija

dopunjene Studije, od strane nezavisne i licencirane revidentske kuće i na osnovu primjedbi izrađuje konačna verzija Studije. Izvođač studije da je na osnovu dostavljenih primjedbi i mišljenja izradio dopunjenu Studiju uticaja na životnu sredinu, koja je revidovana od strane licencirane revidentske kuće („VIZ ZAŠTITA“ d.o.o. Banjaluka), nakon čega je urađena konačna Studija uticaja na životnu sredinu za koju je tuženi donio rješenje o odobrenju Studije, a revident izdao potvrdu kojom potvrđuje da su sve primjedbe javnosti i zainteresovanih organa i organizacija uzete u obzir prilikom izrade konačne Studije uticaja na životnu sredinu. Obzirom da tužiocu nijednim svojim navodom i dokazom nisu doveli u pitanje zakonitost i pravilnost osporenog akta, predlaže da se tužba odbije kao neosnovana.

Ispitujući zakonitost osporenog upravnog akta u skladu sa odredbom iz člana 30. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 109/05 i 63/11-u daljem tekstu: ZUS), a nakon što je razmotrio spise predmeta ove upravne stvari i odgovore na tužbu, ovaj sud je odlučio kao u izreci presude iz sljedećih razloga:

Iz spisa predmeta proizlazi da je zainteresovano lice dana 10.12.2020. godine, kod tuženog podnijelo zahtjev za izdavanje rješenja o odobravanju Studije uticaja na životnu sredinu, u skladu sa članom 73. Zakona o zaštiti životne sredine, za eksploataciju tehničko građevinskog kamena-krečnjaka na kamenolomu „Planina“ Banjaluka (u daljem tekstu: predmetna eksploatacija), površine 54,7 ha, sa izgradnjom pristupnog puta dužine 850,5 m, uz koji zahtjev je dostavilo nacrt Studije uticaja na životnu sredinu projekta predmetne eksploatacije i na osnovu rješenja broj 15.04-96-79/18 od 12.09.2018. godine, o utvrđivanju obaveze sprovođenja procjene uticaja i izrade Studije uticaja na životnu sredinu, za projekat predmetne eksploatacije.

Postupajući po navedenom zahtjevu, tuženi je nakon uvida u nacrt Studije uticaja na životnu sredinu i priloženu dokumentaciju, postupajući u skladu sa odredbom člana 69. stav 2. Zakona o zaštiti životne sredine, kopiju zahtjeva za odobravanje Studije uticaja na životnu sredinu, sa nacrtom Studije uticaja na životnu sredinu za navedeni projekat dostavio subjektima iz člana 65. stav 1. ovog zakona i Odjeljenju nadležnom za zaštitu životne sredine u Gradu Banjaluka, radi davanja mišljenja o zahtjevu i studiji uticaja, a posebno o sadržaju studije. Istovremeno je u skladu sa članom 69. stav 6. prethodnog zakona, nosilac projekta obezbjedio zainteresovanoj javnosti besplatan uvid u zahtjev za odobravanje Studije uticaja na životnu sredinu i studiju uticaja u prostorijama Grada Banjaluka u periodu od 29.01.2021. do 03.03.2021. godine, a u dnevnom listu „Glas Srpske“ je dana 27.01.2021. godine izdato obavještenje o podnesenom zahtjevu za odobravanje Studije uticaja na životnu sredinu, vremenu i mjestu održavanja javne rasprave i mjestu gdje je omogućen uvid u dokumentaciju, nakon čega je dana 16.02.2021. godine, na platou ispred Mjesne zajednice (u daljem tekstu: MZ) Karanovac sa početkom u 10:00 časova održana javna rasprava, čije održavanje je bilo određeno u MZ Karanovac i gdje je trebala biti održana prezentacija nacrta Studije uticaja na životnu sredinu, ali kako je onemogućen ulazak u prostorije MZ, rasprava je održana ispred zgrade MZ Karanovac.

Tokom održavanja javne rasprave diskutovali su zainteresovani prisutni građani, date su određene primjedbe, s tim što su prisutni obavješteni da svoja mišljenja i prigovore mogu dostaviti i na adresu Ministarstva ili Gradske uprave u roku od 15 dana od dana održavanja rasprave, a u skladu sa članom 70. stav 4. Zakona o zaštiti životne sredine, te je o javnoj raspravi vođen i zapisnik.

Mišljenja koja su data tokom trajanja javne rasprave na predmetni nacrt Studije uticaja na životnu sredinu, kao i ona dostavljena u ostavljenom roku su razmatrana od strane tuženog, od kojih mišljenja i primjedbe su neka potpuno, a neka djelimično uvažena, pa je izvršena dopuna Studije uticaja na životnu sredinu, u određenim dijelovima (prikaz klimatskih karakteristika sa odgovarajućim meteorološkim pokazateljima je dopunjeno ažurnim

klimatskim podacima i mjerenjima Hidrometeorološkog zavoda Republike Srpske, dopuna Studije o podacima o postojećim poslovnim, stambenim i objektima infrastrukture, uključujući i saobraćajnice), te su dati odgovori na konkretne primjedbe pravnih subjekata i fizičkih lica.

Po dostavljanju mišljenja i primjedbi tuženi je dana 12.03.2021. godine, nosiocu projekta dostavio Obavijest kojom je zatraženo da se u skladu sa članom 71. stav 1. Zakona o zaštiti životne sredine, u roku od 15 dana od dana dostavljanja Obavijesti pripremi preliminarni stručni stav nosioca projekta prema mišljenjima i primjedbama sa javne rasprave, nakon čega je dana 02.04.2021. godine, tuženi zaprimio preliminarni stručni stav o primjedbama zainteresovane javnosti i zainteresovanih organa na nacrt Studije uticaja na životnu sredinu za predmetni projekat, u kom preliminarnom stručnom stavu je nosilac projekta dao odgovore na mišljenja koja su dostavljena od strane nadležnih organa, javnosti i zainteresovane javnosti.

Nakon dostavljenih mišljenja i obavještenja od strane predstavnika MZ Karanovac i tužilaoca o postojanju upravnog spora koji se vodi radi osporavanja rješenja Ministarstva za energetiku i rudarstvo od 26.01.2021. godine, o odobravanju eksploatacionog polja i nakon uvida u ovo rješenje, tuženi je donio rješenje o prekidu ovog postupka dana 14.04.2021. godine, koji postupak je nastavljen na prijedlog nosioca projekta i nakon donošenja presude ovog suda broj: 11 0 U 028662 21 U od 20.07.2021. godine, kojom je tužba grupe građana MZ Karanovac odbijena kao neosnovana.

Konačno Studija uticaja na životnu sredinu za projekat predmetne eksploatacije je dostavljena, u skladu sa ocjenom o primjeni i primjedbama zainteresovane javnosti, zainteresovanih organa i preliminarnom stručnom stavu nosioca projekta i primjedbama iz izvještaja o reviziji koji je uradio „B&3“ Zaštita d.o.o. Banjaluka i koji je dostavio potvrdu o usklađenosti Studije sa izvještajem o reviziji od 18.04.2023. godine.

Studija uticaja na životnu sredinu je usklađena sa lokacijskim uslovima, pa kako je navedenim uslovima u toku postupka istekao zakonski period važenja, nosilac projekta je Studiju uticaja na životnu sredinu uskladio sa izmijenjenim lokacijskim uslovima od 16.07.2024. godine, tako što je konačna Studija uticaja na životnu sredinu dostavljena tuženom dana 18.07.2024. godine koju je tuženi razmotrio, ocijenio i prihvatio kao pravno valjanu, u smislu odredbe člana 73. Zakona o zaštiti životne sredine, na temelju čega je i donio osporeni akt.

Osporeni akt je pravilan i zakonit.

Naime u konkretnom slučaju osporenim aktom se odobrava Studija uticaja na životnu sredinu za projekat predmetne eksploatacije nosiocu projekta, ovdje zainteresovanom licu.

Odredbama članova od 60. do 79. Zakona o zaštiti životne sredine („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 71/12, 79/15 i 70/20, u daljem tekstu: Zakon) je propisan postupak koji se odnosi na procjenu uticaja na životnu sredinu.

Članom 60. stav 1. ovog zakona je propisano da u procjeni uticaja na životnu sredinu, na odgovarajući način se utvrđuje, opisuje i procjenjuje, s obzirom na svaki pojedinačni slučaj, direktni i indirektni značajan uticaj projekta na sljedeće elemente i faktore: a) stanovništvo i zdravlje ljudi, b) biološku raznovrsnost (biodiverzitet), sa posebnom pažnjom usmjerenom na vrste i staništa zaštićena u skladu sa posebnim propisima, v) geološku i pejzažnu raznovrsnost, g) zemljište, vodu, vazduh i klimu, d) materijalna dobra, kulturno-istorijsko i prirodno nasljeđe, d) međudjelovanje faktora navedenih u t. a) do d) ovog člana.

Članom 61. stav 1. ovog zakona je propisano da za projekte koji mogu imati značajan uticaj na životnu sredinu s obzirom na njihovu prirodu, veličinu ili lokaciju mora se sprovesti procjena uticaja na životnu sredinu i pribaviti rješenje o odobravanju studije uticaja na životnu sredinu, u skladu sa ovim zakonom.

Članom 63. stav 1. istog zakona je propisano da ministar donosi propis kojim se određuju: a) projekti za koje se obavezno sprovodi procjena uticaja i b) projekti za koje o

obavezi sprovođenja procjene uticaja odlučuje Ministarstvo na osnovu kriterijuma u pojedinim slučajevima o obavezi sprovođenja procjene uticaja i o obimu procjene uticaja.

Članom 66. stav 1. Zakona je propisano da o zahtjevu za prethodnu procjenu uticaja, Ministarstvo odlučuje rješenjem kojim se: a) utvrđuje obaveza sprovođenja procjene uticaja projekta i pribavljanje studije o procjeni uticaja na životnu sredinu i određuje obim i sadržaj studije uticaja, ili b) utvrđuje da sprovođenje procjene uticaja i pribavljanje studije uticaja nije obavezno. Prema stavu 3. ovog člana prilikom donošenja rješenja iz stava 1. ovog člana Ministarstvo uzima u obzir i razmatra blagovremeno pristigla mišljenja iz člana 65. stav 1. ovog zakona.

Shodno članu 67. stav 1. Zakona, nakon dobijanja rješenja iz člana 66. stav 1. tačka a) ovog zakona, nosilac projekta je obavezan da podnese zahtjev za izradu studije uticaja ovlašćenom pravnom licu iz stava 2. ovog člana, za djelatnosti određene lokacijskim uslovima i rješenjem o utvrđivanju obaveze sprovođenja procjene uticaja i pribavljanja studije uticaja.

Nadalje, članom 69. stav 1. Zakona je propisano da nosilac projekta dostavlja Ministarstvu nacrt studije uticaja u pisanoj formi u originalu i u elektronskoj formi, uz zahtjev za donošenje rješenja o odobravanju studije uticaja, u roku od 30 dana od dana prijema studije od ovlašćenog pravnog lica, a po prijemu zahtjeva iz stava 1. ovog člana, Ministarstvo je obavezno da u roku od 15 dana dostavi kopiju zahtjeva za odobravanje studije uticaja subjektima iz člana 65. stav 1. ovog zakona, koji u roku od 15 dana od dana dostavljanja zahtjeva daju mišljenje u pisanoj formi o zahtjevu i studiji uticaja, a posebno o sadržaju studije uticaja (stav 2.). Prema stavu 3. ovog člana u roku od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva za odobravanje studije uticaja Ministarstvu, nosilac projekta obavezan je da obavijesti javnost i zainteresovanu javnost o podnesenom zahtjevu za odobravanje studije uticaja, obavještenjem u jednom od dnevnih listova u Republici dostupnih na teritoriji lokalne zajednice u kojoj se projekat planira i kopiju obavještenja dostavi Ministarstvu, dok je prema stavu 5. ovog člana, nosilac projekta obavezan da organizuje javnu raspravu u jedinici lokalne samouprave u kojoj se nalazi lokacija datog projekta, najkasnije u roku od 60 dana od dana podnošenja zahtjeva za odobravanje studije uticaja Ministarstvu, na kojoj javnost i zainteresovana javnost mogu da daju komentare i primjedbe na studiju uticaja, dok prema stavu 6. istog člana, nosilac projekta obavezan je da obezbijedi javnosti i zainteresovanoj javnosti besplatan uvid u zahtjev za odobravanje studije uticaja i studiju uticaja u jedinici lokalne samouprave u kojoj se nalazi lokacija datog projekta.

Nakon pristiglih primjedbi i mišljenja zainteresovane javnosti i ostalih subjekata iz člana 65. stav 1. Zakona, nosilac projekta je u smislu odredbe člana 71. stav 1. Zakona obavezan da u narednih 15 dana dostavi Ministarstvu primljene primjedbe u vezi sa zahtjevom i studijom uticaja i svoj preliminarni stručni stav prema primljenim primjedbama, nakon čega Ministarstvo u roku od 15 dana prosleđuje nosiocu projekta svoju ocjenu o primljenim primjedbama zainteresovane javnosti, o preliminarnom stručnom stavu nosioca projekta i svoj stav prema primljenim primjedbama zainteresovanih organa, te po potrebi nalaže nosiocu projekta da izvrši izmjene i dopune studije uticaja, nakon čega nosilac projekta, uz prethodnu saglasnost Ministarstva, shodno odredbi člana 72. stav 1. Zakona povjerava reviziju studije uticaja ovlašćenom pravnom licu koje ispunjava uslove za obavljanje revizije studije uticaja i koje za to ima odgovarajuću licencu, nakon čega revident shodno stavu 5. ovog člana podnosi nosiocu projekta izvještaj o reviziji koji sadrži stručnu ocjenu Studije uticaja, eventualne primjedbe na kvalitet i potpunost studije i uputstva za uklanjanje tih nedostataka, a po izvršenom usklađivanju nosilac projekta dostavlja Ministarstvu studiju uticaja u konačnom obliku, sa potvrdom revidenta o usklađenosti studije sa izvještajem o reviziji, u pisanoj formi u originalu i u elektronskoj formi, nakon čega shodno odredbi člana 73. stav 1. Zakona, Ministarstvo donosi rješenje o odobravanju studije, u kom rješenju se utvrđuje da je studija uticaja izrađena u skladu

sa ovim zakonom i nalaže nosiocu projekta da preduzme mjere za zaštitu životne sredine koje su utvrđene u studiji uticaja, koja se smatra sastavnim dijelom rješenja o odobravanju studije.

Obzirom da je u konkretnom slučaju, nakon donošenja rješenja Ministarstva za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju Banjaluka od 12.09.2018. godine, zainteresovanom licu, kao nosiocu projekta, utvrđena obaveza da sprovede procjenu uticaja na životnu sredinu i pribavi studiju uticaja na životnu sredinu za predmetni objekat, to je na osnovu ovog rješenja zainteresovano lice dana 10.12.2020. godine i podnijelo zahtjev tuženom za odobravanje Studije uticaja na životnu sredinu, u prilogu kog zahtjeva se nalazila potrebna dokumentacija i nacrt Studija uticaja na životnu sredinu za predmetni projekat, pa nakon što je ispoštovana sva procedura koja se odnosi na procjenu uticaja na životnu sredinu, shodno naprijed navedenim odredbama Zakona, pravilno je tuženi osporenim aktom odobrio Studiju uticaja na životnu sredinu zainteresovanom licu za predmetni projekat, uz nalaganje nosiocu projekta da u toku izvođenja pripremnih radova i u toku eksploatacije tehničkog građevinskog kamena na kamenolomu „Planina“ primjeni mjere sprečavanja, smanjivanja i ublažavanja štetnih uticaja na životnu sredinu, a posebno onih koje su taksativno navedene u dispozitivu ovog rješenja, zbog čega je osporeni akt, po ocijeni ovog suda, pravilan i zakonit.

U tužbi tužilac „Planina“ d.o.o. Banjaluka, nakon iznošenja sadržaja osporenog akta, ukazuje da je od izdavanje rješenja tuženog od 12.09.2018. godine, kojim se zainteresovanom licu kao nosiocu projekta nalaže pribavljanje Studije uticaja na životnu sredinu, protekao duži vremenski period, pa da je od ponosioca zahtjeva-nosioca projekta trebalo zatražiti dostavljanje novih isprava i dokaza na kojima se zasniva pobijano rješenje. Ovi navodi tužbe ne dovode u pitanje pravilnost i zakonitost osporenog akta iz razloga što je nosilac projekta uz zahtjev za odobravanje Studije uticaja na životnu sredinu dostavio dokumentaciju koja je bila validna u vrijeme podnošenja zahtjeva, čija validnost je cijenjena i od strane revidenta Studije uticaja na životnu sredinu, koji shodno odredbi člana 72. stav 3. tačka b) Zakona u postupku revizije provjerava izvore i tačnost podataka koji su navedeni u Studiji uticaja, pa kako se prethodni navodi tužbe temelje samo na proteku vremena od donošenja rješenja od 12.09.2018. godine, pa do donošenja osporenog akta, bez argumentacije su, ovaj sud nalazi da se radi o paušalnim navodima, koji kao takvi ne dovode u pitanje pravilnost i zakonitost osporenog akta.

Na pravilnosti i zakonitosti osporenog akta nisu od uticaja navodi tužbe vezani za postupak dodjele koncesije za eksploataciju mineralne sirovine u kamenolomu „Planina“, jer u konkretnom slučaju upravni postupak se nije ni vodio vezano za dodjelu koncesije, već povodom zahtjeva za odobravanje Studije uticaja na životnu sredinu, što je sasvim drugi postupak, kao ni navodi tužbe da je zahtjev nosioca projekta-zainteresovanog lica utemeljen na tuđem rješenju od 12.02.2004. godine, kod činjenice da je zahtjev nosioca projekta utemeljen na rješenju Ministarstva za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju Banjaluka od 12.09.2018. godine, kojim je nosiocu projekta naloženo da sprovede procjenu uticaja na životnu sredinu i pribavljanje Studije uticaja na životnu sredinu za navedeni projekat.

U vezi sa prehodno navedenim irelevantnim za odluku suda su ocijenjeni i navodi tužbe vezani za elaborat o klasifikaciji, kategorizaciji i proračunu rezervi tehničkog građevinskog kamena krečnjaka i dolomita u kamenolomu „Planina“ sa stanjem na dan 30.08.2023. godine, koji elaborat je poslužio za eksploataciono pravo privrednom društvu „Put“ a.d. Banjaluka, da pravo raspolaganja rezultatima istraživanjima po rješenju od 12.02.2004. godine, ima tužilac „Planina“, koji je ugovorom preuzeo kompletnu tehničku dokumentaciju od ranijeg titulara „Put“ a.d. Banjaluka, obzirom da rješenje od 12.02.2004. godine i elaborat koji tužilac u tužbi navodi nisu ni bili osnov za donošenje osporenog akta, već rješenje Ministarstva za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju Banjaluka, od 12.09.2018. godine, validnost kog rješenja tužba ne dovodi u pitanje.

Ukazivanje tužbe da se radi o čistoj manipulaciji iz razloga što rješenje o koncesiji za kamenolom „Planina“ od 21.05.2018. godine, nije rješenje o koncesiji, već prvo po redu

rješenje o odobrenom eksploatacionom polju za kamenolom „Planina“ i na presudu ovog suda broj: 11 0 U 021914 18 U od 18.12.2018. godine, kojom je poništeno rješenje Vlade Republike Srpske od 07.12.2017. godine, o izboru zainteresovanog lica kao najpovoljnijeg ponuđača za dodjelu koncesije, nije od uticaja na pravilnost i zakonitost osporenog akta iz razloga što se u navedenom predmetu i navedenom rješenju radilo o dodjeli koncesije, dok je predmet ovog upravnog postupka i upravnog spora izdavanje rješenja o odobravanju Studije uticaja na životnu sredinu, tako da navodi koji se odnose na postupak dodjele koncesije ne dovode u pitanje pravilnosti i zakonitost osporenog akta, jer se radi o različitim postupcima.

Nesporno je da je presudom ovog suda broj: 11 0 U 026417 20 U od 28.12.2020. godine, poništeno rješenje tuženog od 27.01.2020. godine, kojim je odobreno eksploataciono polje tehničkog građevinskog kamena krečnjaka na ležištu kamenoloma „Planina“ kod Banjaluke zainteresovanom licu, u kom predmetu se radi o drugom postupku, postupku za izdavanje rješenja o odobravanju eksploatacionog polja na ležištu „Planina“ kod Banjaluke, što nije bilo predmetom rješavanja u upravnom postupku u kom je donijet osporeni akt, tako da ni ovi navodi tužbe ne dovode u pitanje pravilnost i zakonitost osporenog akta. Ovo posebno kod činjenice da i tužilac u tužbi navodi da je nakon poništenja rješenja od 27.01.2020. godine, tuženi donio novo rješenje od 26.01.2021. godine, kojim se zainteresovanom licu odobrava isto eksploataciono polje, a koje rješenje se nalazi u spisu predmeta, a u upravnom sporu koji je pokrenut radi poništenja rješenja od 26.01.2021. godine, je presudom ovog suda broj: 11 0 U 028662 21 U od 20.07.2021. godine, tužba odbijena i navedeno rješenje održano na snazi, a navedena presuda ovog suda je održana na snazi presudom Vrhovnog suda Republike Srpske broj: 11 0 U 028662 21 Uvp od 31.05.2023. godine.

Irelevantnim je ocijenjeno i pozivanje tužbe na presudu ovog suda broj: 11 0 U 026706 20 U od 22.03.2021. godine, koji predmet se odnosi na odobravanje za eksploataciju rude i u kom predmetu je poništeno rješenje Ministarstva energetike i rudarstva Republike Srpske od 02.03.2020. godine, kojim se odobrava koncesionaru, ovdje zainteresovanom licu izvođenje rudarskih radova po Glavnom rudarskom projektu eksploatacije tehničkog građevinskog kamena-krečnjaka na površinskom kopu „Planina“ kod Banjaluke, iz februara 2020. godine. Ovo iz razloga što je rješenjem istog Ministarstva od 23.04.2021. godine, koncesionaru-ovdje zainteresovanom licu odobreno izvođenje radova po Glavnom rudarskom projektu eksploatacije tehničkog građevinskog kamena-krečnjaka na površinskom kopu „Planina“ kod Banjaluke, iz februara 2020. godine, koje rješenje je održano na snazi presudom ovog suda broj: 11 0 U 029597 21 U od 12.04.2022. godine, koja presuda je održana na snazi presudom Vrhovnog suda Republike Srpske broj: 11 0 U 029597 22 Uvp od 13.07.2022. godine.

Na drugačiju odluku ovog suda nisu od uticaja ni navodi tužbe u kojima se ista poziva i na presudu Vrhovnog suda Republike Srpske broj: 11 0 U 027579 21 Uvp od 26.04.2023. godine, kojom presudom je preinačena presuda ovog suda broj: 1 10 U 027579 20 U od 13.07.2021. godine, tako što je tužba uvažena i poništeno rješenje Republičke uprave za geodetske i imovinsko-pravne poslove Banjaluka, u predmetu upisa zabilježbe u zemljišnoj knjizi, obzirom da predmet odlučivanja u navedenoj presudi ovog suda i Vrhovnog suda Republike Srpske nije u vezi sa zahtjevom zainteresovanog lica za izdavanje rješenja o odobravanju Studije uticaja na životnu sredinu, niti u vezi sa osporenim aktom, bez obzira na ishode u navedenim sudskim odlukama.

Što se pak tiče navoda tužbe koji se odnose na lokacijske uslove i prostorno-plansku dokumentaciju, postupak dodjele koncesije zainteresovanom licu, te da se radi o zemljištu koje je u svojini tužioca, ni ovi navodi tužbe nisu od uticaja na pravilnosti i zakonitost osporenog akta, kod činjenice da se radi o postupku procjene uticaja na životnu sredinu, koji je proveden u skladu sa relevantnim odredbama Zakona (član 60. do 79.), kako to proizlazi iz obrazloženja osporenog akta, čiju pravilnost i zakonitost ne dovode u pitanje paušalni navodi ovog tužioca.

U tužbi tužioci V. M. i MZ Karanovac ističu da tuženi u postupku donošenja osporenog akta nije ispoštovao postupak propisan Zakonom o zaštiti životne sredine, da nije održana javna rasprava, da pobrojana fizička lica (B. V, D.V. (1) i T. B) negiraju da su učestvovali u bilo kakvoj javnoj raspravi, već da su bili na protestu, tako da prije donošenja osporenog akta nije preuzetovana sporna Studija u skladu sa Zakonom o zaštiti životne sredine, zbog čega je osporeni akt nezakonit. Ovi navodi tužbe nisu osnovani iz razloga što je prema kopiji oglasne stranice u dnevnim novinama „Glas Srpske“ od 27.01.2021. godine, investitor-ovdje zainteresovano lice izdalo Obavještenje za javnost o podnesenom zahtjevu za odobravanje Studije uticaja na životnu sredinu za projekat eksploatacije tehničko-građevinskog kamena-krečnjaka na kamenolomu „Planina”, Banjaluka u kom obavještenju, pored ostalog, navodi da će javni uvid u nacrt studije biti obezbijeden u prostorijama Gradske uprave Banjaluka i MZ Karanovac u periodu od 29.01.2021. do 03.03.2021. godine, kada će zainteresovana javnost moći izvršiti uvid u nacrt Studije u radnom vremenu od 8:00-15:00 časova, istovremeno obavještavajući zainteresovanu javnost da će se javna rasprava održati u prostorijama MZ Karanovac dana 16.02.2021. godine, sa početkom u 10:00 časova, kao i da zainteresovana javnost može u roku od 15 dana od dana održavanja javne rasprave izvršiti podnošenje pismenih mišljenja i primjedbi o zahtjevu i nacrtu Studije uticaja, na označenu adresu, što je u skladu sa odredbom člana 69. stav 5. Zakona.

Iz zapisnika sa javne rasprave od 23.02.2021. godine, proizlazi da je javna rasprava o nacrtu Studije uticaja na životnu sredinu predmetnog projekta održana dana 16.02.2021. godine, na platou ispred MZ Karanovaca, sa početkom od 10:00 časova. U zapisniku je konstatovano da je bilo predloženo održavanje javne rasprave u sali MZ Karanovac, gdje je trebala biti održana prezentacija nacrta Studije uticaja na životnu sredinu, ali kako je ulazak u salu bio spriječen od strane predstavnika MZ Karanovac, to da je javna rasprava održana na platou ispred MZ Karanovac. Ovaj zapisnik sa održane javne rasprave sadrži i izjave određenih učesnika i njihove primjedbe na Studiju uticaja na životnu sredinu, a prisutna i zainteresovana javnost je poučena da svoja mišljenja i prigovore na Studiju uticaja na životnu sredinu može dostaviti i u naknadnom roku od 15 dana od održavanja javne rasprave, što je u skladu sa odredbom člana 69. stav 7. Zakona, tako da su prethodni navodi tužbe ocijenjeni neosnovanim.

U tužbi ovi tužioci dalje navode da su u postupku izdavanja Studije uticaja na životnu sredinu istaknute mnogobrojne primjedbe od strane Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske, odnosno Instituta za javno zdravstvo Republike Srpske, Grada Banjaluka i Centra za životnu sredinu iz Banjaluke, decidno navodeći konkretne primjedbe.

Imajući u vidu činjenicu da se navedene primjedbe u pismenoj formi nalaze u spisu predmeta i da se o ovim primjedbama u postupku donošenja osporenog akta i prije njegovog donošenja izjasnio tuženi, tražeći od nosioca projekta da izvrši određene izmjene i dopune u skladu sa primjedbama, po kom nalogu je postupio nosilac projekta, što je sve cijenio i revident u postupku revizije, predlažući konkretne mjere zaštite u periodu pripremnih radova i u toku eksploatacije, koje mjere su nosiocu projekta naložene kao obavezne osporenim aktom, ovaj sud zaključuje da je o primjedbama odlučeno, da je većina primjedbi uvažena u potpunosti, a neke od njih djelimično i da je u cilju zaštite životne sredine, zdravlja stanovništva, vazduha, flore i faune, prirodnih i kulturnih bogatstava predloženo niz mjera kako u periodu pripremnih radova, u periodu eksploatacije i periodu nakon završetka eksploatacije, tako da ponovno isticanje primjedbi o kojima je odlučeno i koje su uglavnom uvažene, dakle ocijenjene, nije od uticaja na odluku u ovom upravnom sporu.

Navodi tužbe da je najzastupljeniji tip zemljišta u obuhvatu plana zemljište visoke produktivnosti koje se koristi za poljoprivredne svrhe, da su parcele u okolini projektom planiranog područja poljoprivredno zemljište i da planirani radovi predstavljaju prijetnju za granične parcele, nisu od uticaja na pravilnost i zakonitost osporenog akta iz razloga što se o svim navedenim primjedbama, te vrsti i kulturi zemljišta vodilo računa tokom donošenja odluke

o odobravanju Studije uticaja na životnu sredinu, kako od strane tuženog, tako i od strane nosioca projekta, revidenta i pravnih subjekata i zainteresovane javnosti koji su kroz primjedbe uticali na sadržaj konačne Studije uticaja na životnu sredinu.

Kako ni ostali navodi sadržani u tužbama tužilaca „Planina“ d.o.o. Banjaluka, V. M. iz B. i MZ Karanovac nisu od uticaja na drugačije odlučivanje i kako sud zakonitost osporenog akta ispituje u smislu člana 29. stav 1. ZUS, na podlozi činjenica utvrđenih u upravnom postupku, koje činjenice su po ocjeni ovog suda u konkretnom slučaju pravilno utvrđene, nisu povrijeđena pravila postupka na koje tužbe ukazuju, niti postoje drugi razlozi iz člana 10. ZUS za poništavanje osporenog akta, tužbu tužilaca je valjalo odbiti kao neosnovanu, na osnovu ovlašćenja iz člana 31. stav 1. i 2. ZUS.

Obzirom da tužioci nisu uspjeli u ovom upravnom sporu, to im ne pripada ni pravo na naknadu troškova upravnog spora, slijedom čega je ovaj zahtjev istih odbijen kao neosnovan, primjenom odredbi članova 49. i 49a. stav 1. ZUS.

Zapisničar
Marija Uletilović

Sudija
Mira Došenović